

FinScope

2023 TANZANIA

INSIGHTS THAT
DRIVE
INNOVATION

Mtiririko wa uwasilishaji

- Takwimu muhimu za mikoa ya kanda ya kati
- Je, FinScope Tanzania 2023 ni nini?
- Idadi ya Watu
- Je, wananchi wetu wanakidhi vigezo vya kutumia huduma za kifedha?
- Matumizi mbali mbali ya fedha
- Hali ya Upatikanaji na Utumiaji wa huduma za kifedha

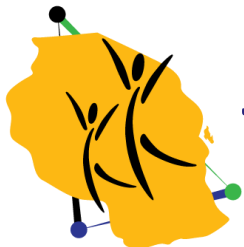

Mwongozo wa Uwasilishaji

- **Vyanzo vya Takwimu:** FinScope Tanzania 2023
- **Tarehe za kukusanya :** Machi – Aprili 2023
- **Uchambuzi unalenga:** Matokeo ya kitaifa, Mkoa wa Dodoma, Mkoa wa Singida, Mkoa wa Morogoro, Mkoa wa Tabora, na Mkoa wa Pwani.

Je, **FinScope** Tanzania 2023 ni nini?

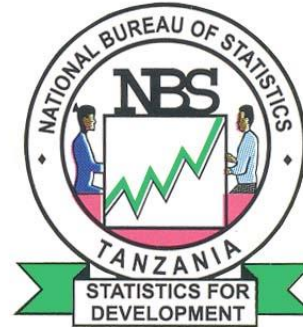
Je, FinScope Tanzania ni utafiti wa aina gani?

Utafiti wa kitaifa wa upande wa mahitaji ambao unatoa ufahamu kamili wa mazingira ya huduma za kifedha na maelezo ya mahitaji ya watumiaji, na tabia zao.

Utafiti huu ulilenga watu wazima kuanzia miaka
16 na zaidi

Kamati ya ufundi

Mbinu zilizotumika katika kuchagua sampuli ya FinScope Tanzania 2023

Tanzania ina maeneo
103,087 ya kitafiti

Maeneo 667 ya utafiti
yaliyochaguliwa kibahati nasibu na
Tume ya Takwimu ya Taifa

Je, tuliwatambuaje Wahojiwa wetu?

Kila eneo la utafiti ni kundi
la takribani kaya 100
zilizoorodheshwa

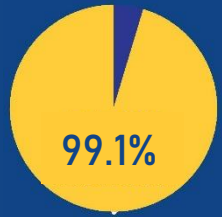
Mtu mmoja mzima (16+)
anachaguliwa kutoka kila
kaya

Kaya 15 zimechaguliwa
kibahati nasibu

Ukubwa wa Sampuli

Maeneo yaliyolengwa:
Maeneo 667 ya utafiti
Wahojiwa 15 kila eneo la utafiti

Sampuli lengwa:
Watoa taarifa 10,005

Maeneo yaliyofikiwa:
Maeneo 667 ya utafiti

Takwimu ujazo
zinaonyesha idadi ya
watazania miaka 16 na zaidi

2023: 34,134,251
2017: 27,864,302

Asilimia ya ongezeko
la watu tangu 2017

Idadi ya watu

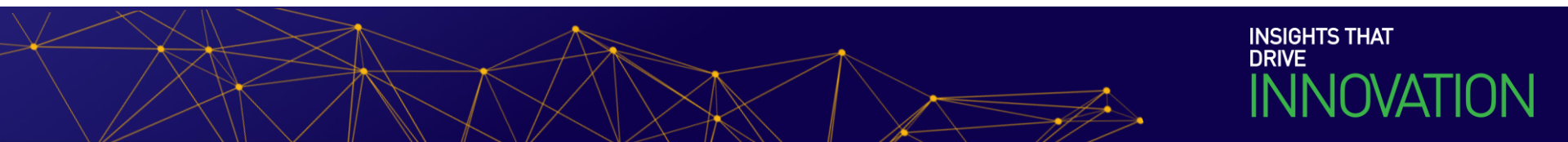
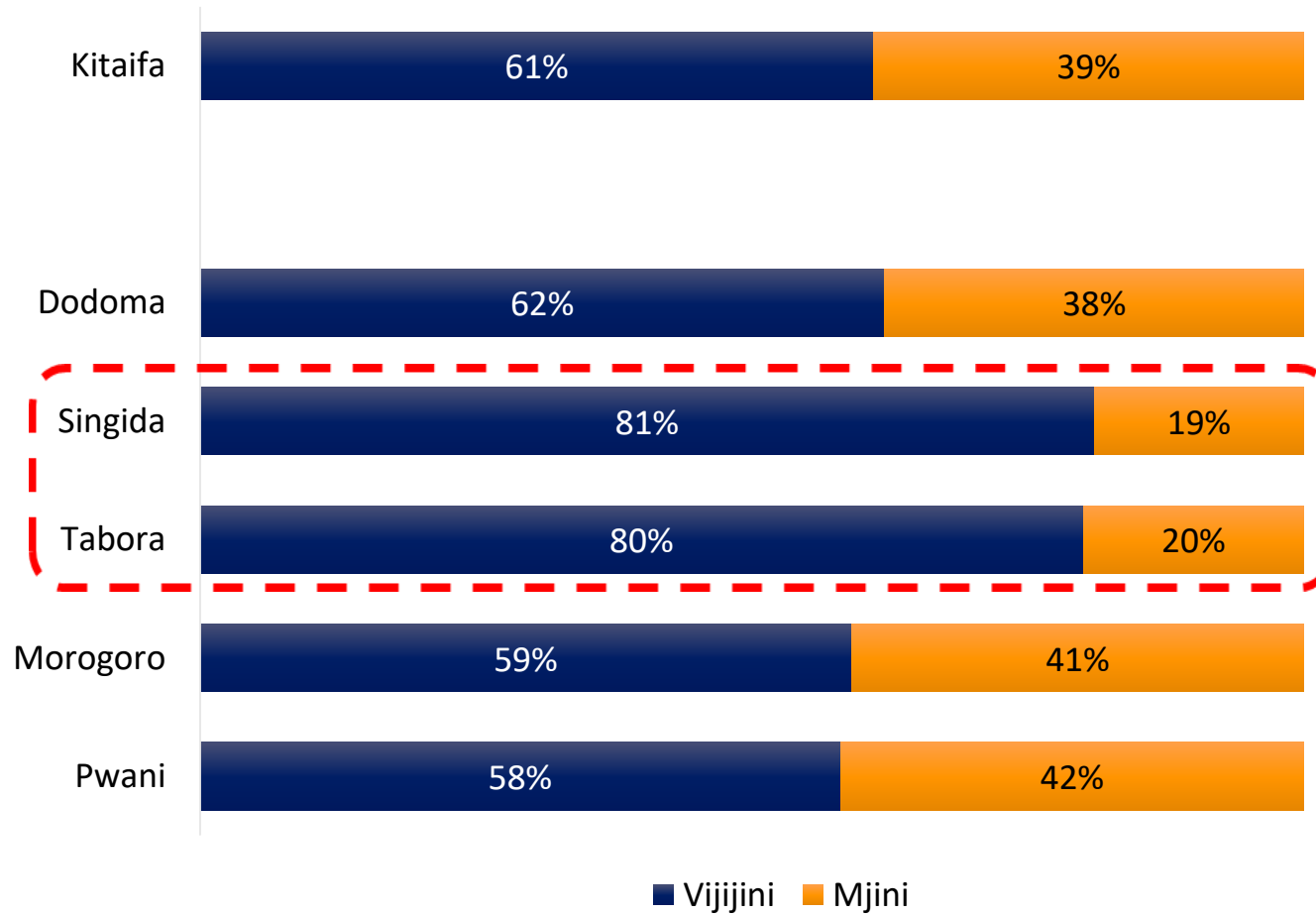
Watu wa Kanda ya kati

Elimu, Umri, Jinsia na
Shughuli za Kiuchumi

Wakazi wa Singida na Tabora walio wengi wanaishi vijijini

Makazi: Mgawanyo wa Vijijini-Mjini

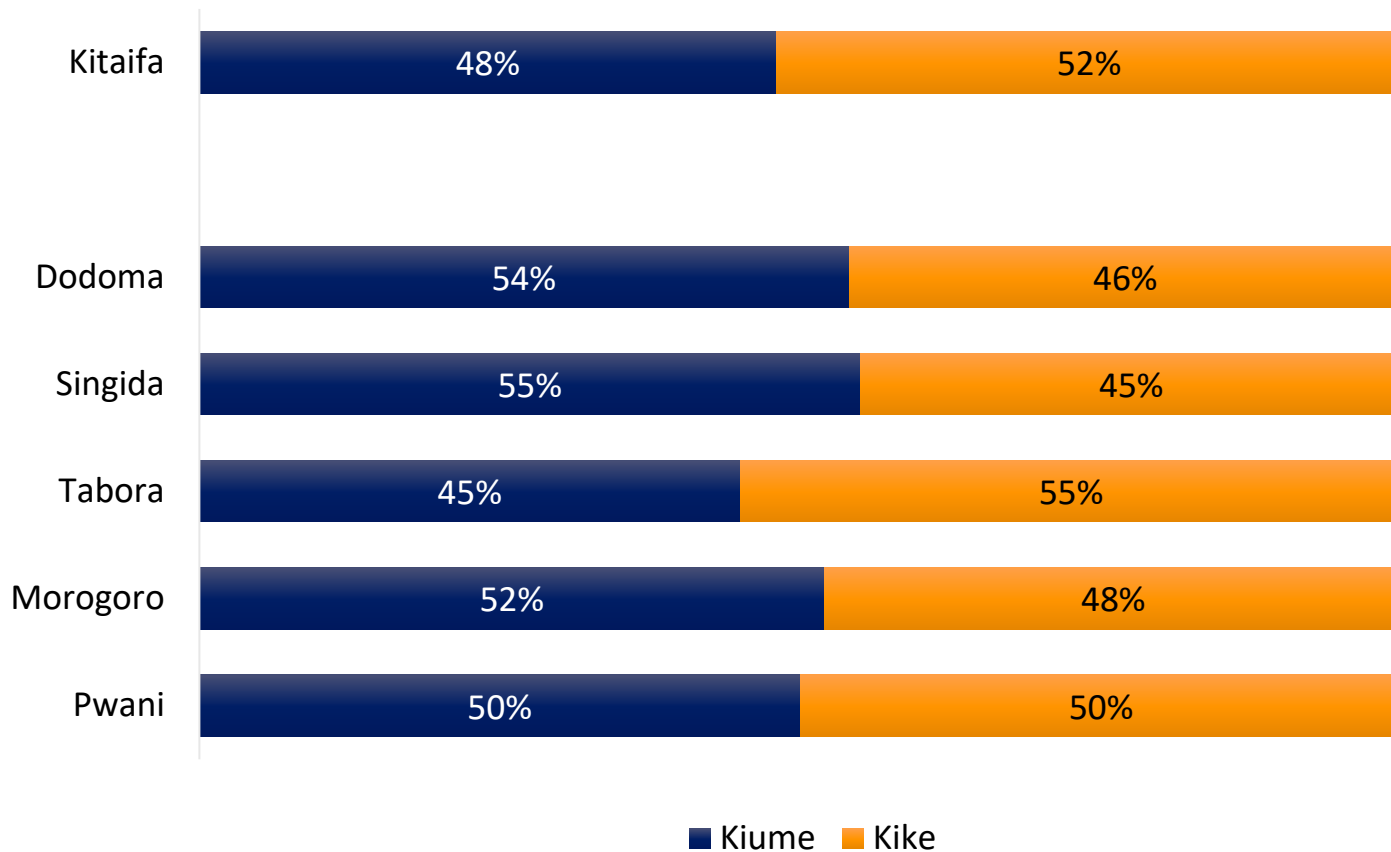

Mgawanyo wa wanawake na wanaume kwa kanda wa kati

12

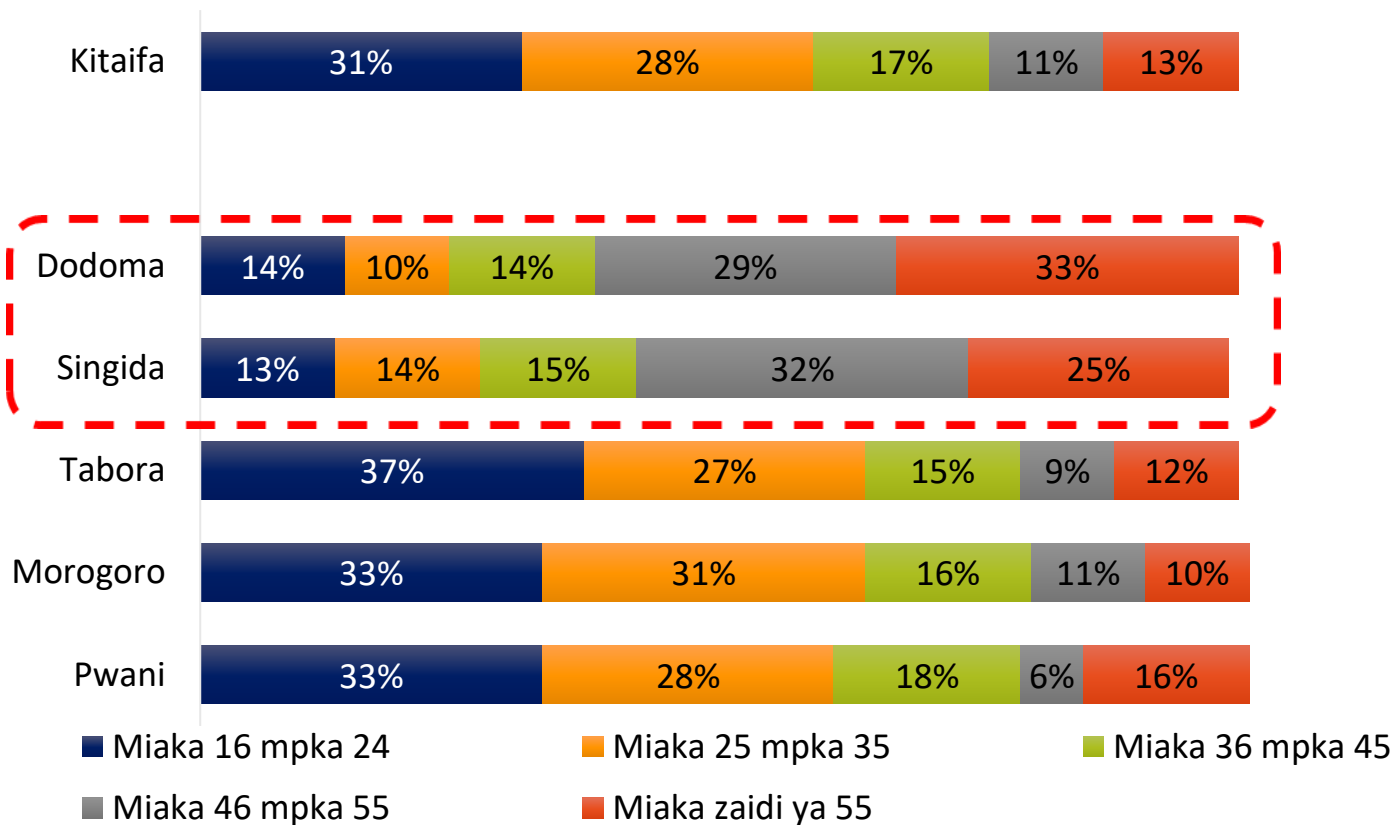
Jinsia: Mgawanyo wa Wanaume-Wanawake

Takribani nusu ya wakazi wa Dodoma na Singida wana umri wa miaka 46 na zaidi huku zaidi ya nusu ya wakazi wa Tabora, Morogoro na Pwani wana umri kati ya miaka 16 hadi 35

Mgawanyo wa umri

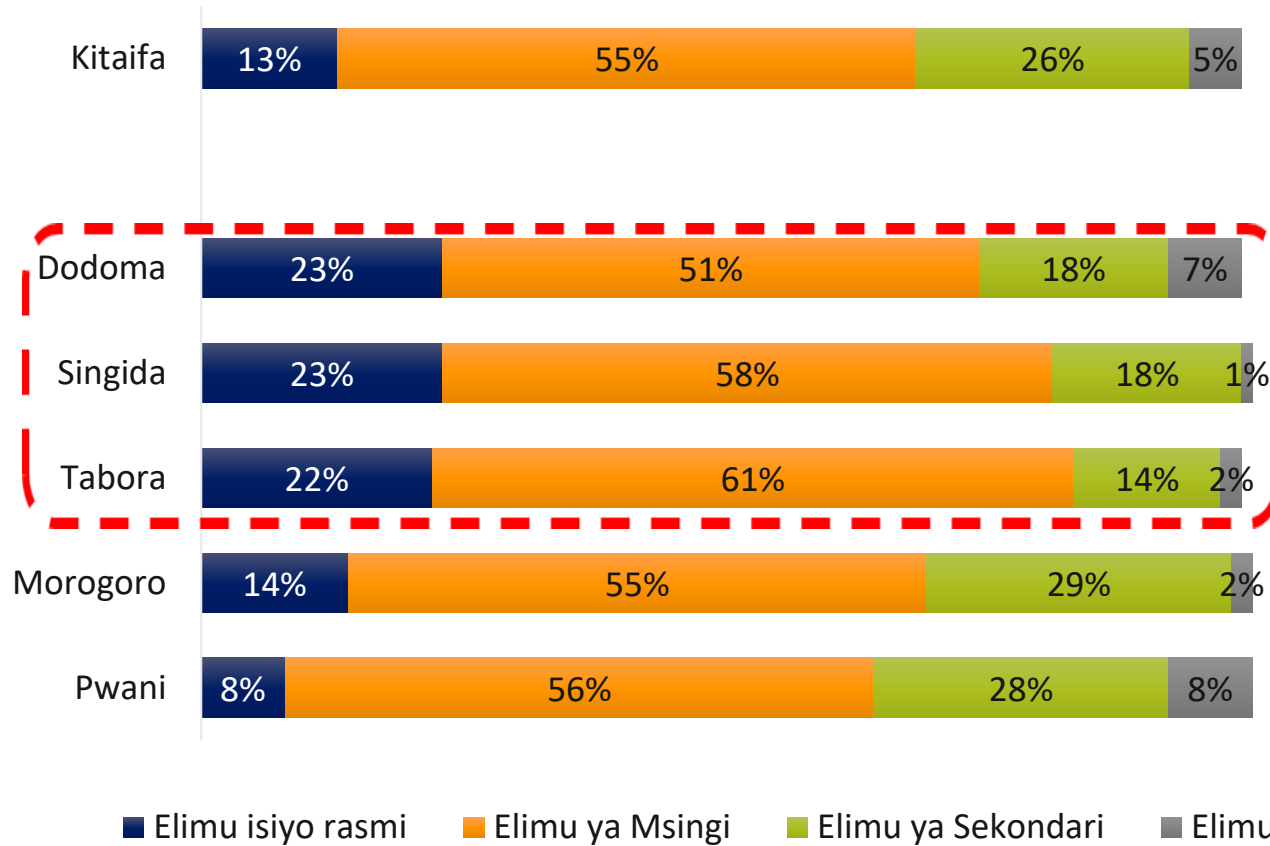

Mikoa ya Dodoma, Singida na Tabora inaongoza kwa kuwa na watu wasiyo na elimu rasmi

14

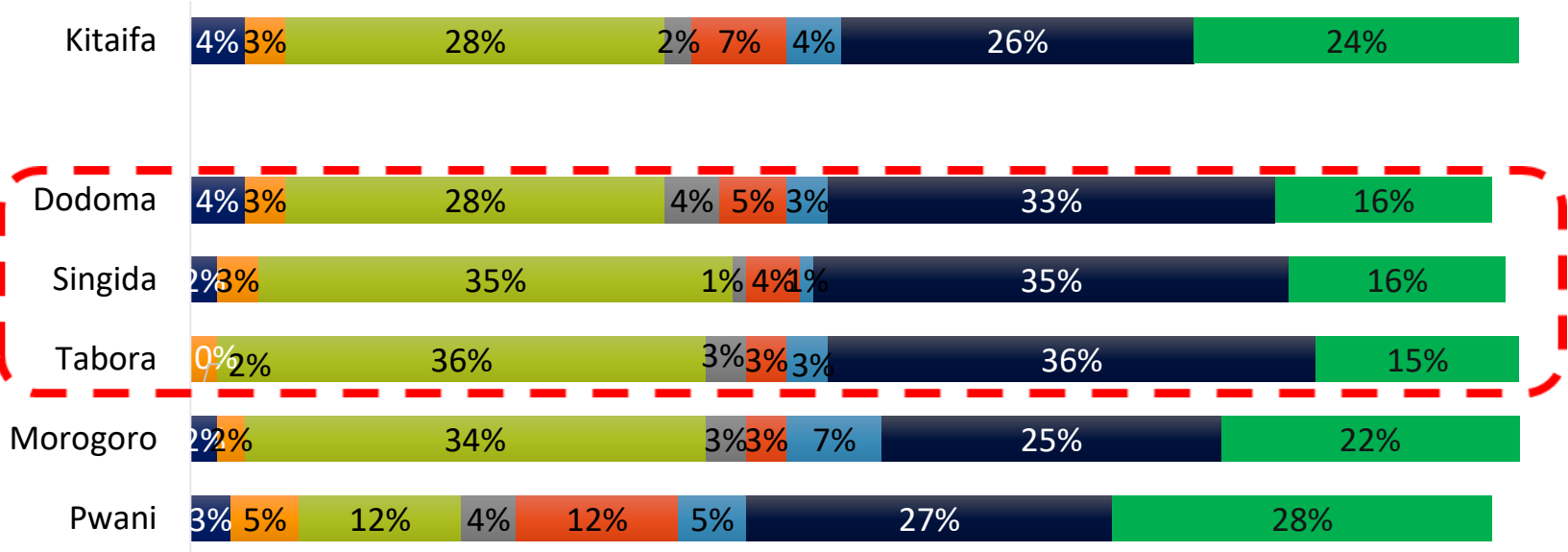
Ngazi ya juu Zaidi ya Elimu

Zaidi ya watu 6 kati ya 10 ya wakazi wa Dodoma, Singida na Tabora ni vibarua na wakulima

Je, ni vyanzo gani vya kipato wakazi wa kanda ya kati wanategemea kukidhi mahitaji yao?

- Wanaopokea mishahara kutoka sector rasmi
- Wakulima na wavuvi
- Wafanyabiashara - Sekta zingine
- Vibarua

- Wanaopokea mishahara kutoka sector isiyo rasmi
- Wafanyabiashara - Kilimo
- Watoa Huduma
- Wategemezi

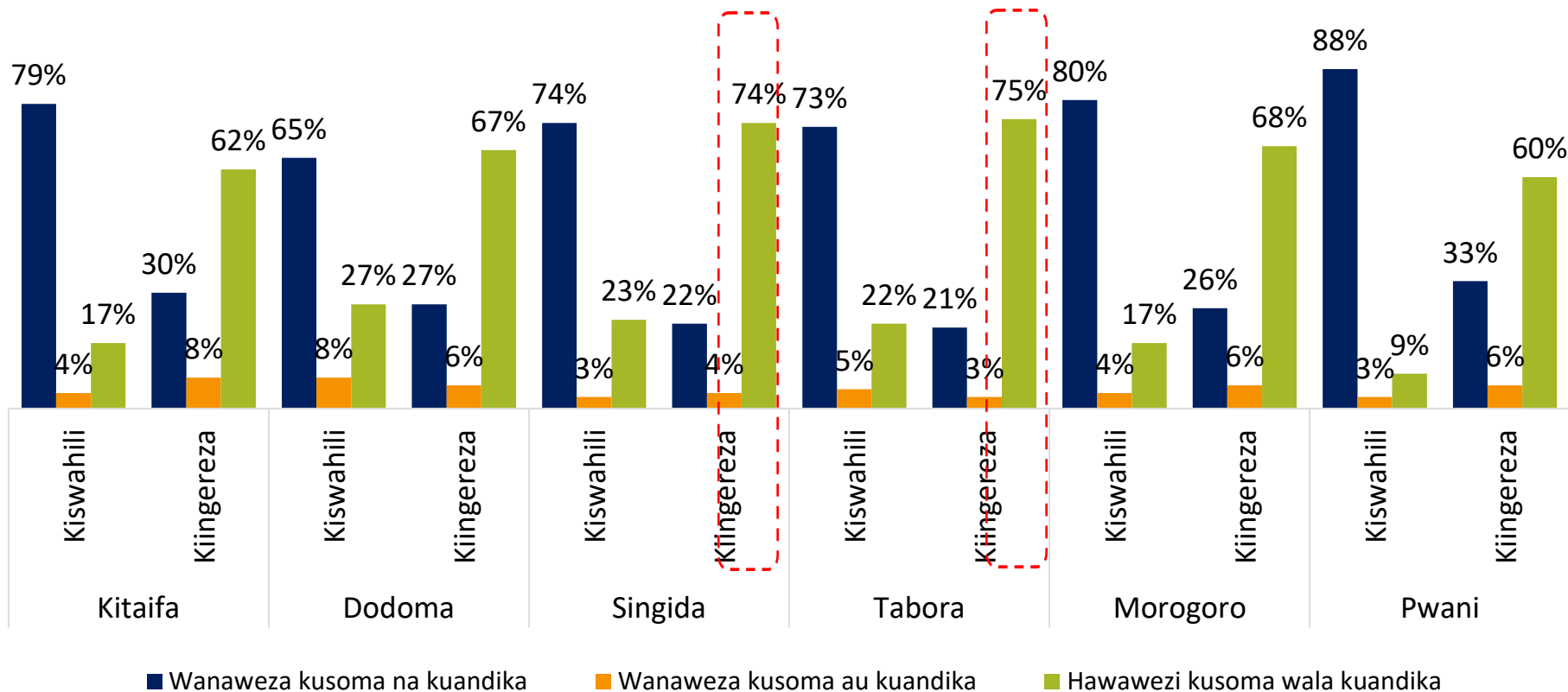
Je wananchi wa kanda ya kati wanakidhi vigezo vya kutumia huduma za kifedha?

Kusoma na Kuandika,
Dhamana, Vitambulisho na
Upatikanaji wa Mtandao

Watu zaidi ya 7 kati ya 10 ya wakazi wa Singida na Tabora hawawezi kusoma wala kuandika kwa lugha ya Kiingereza

Kiwango cha kujua kusoma na kuandika

Kiswahili Test:

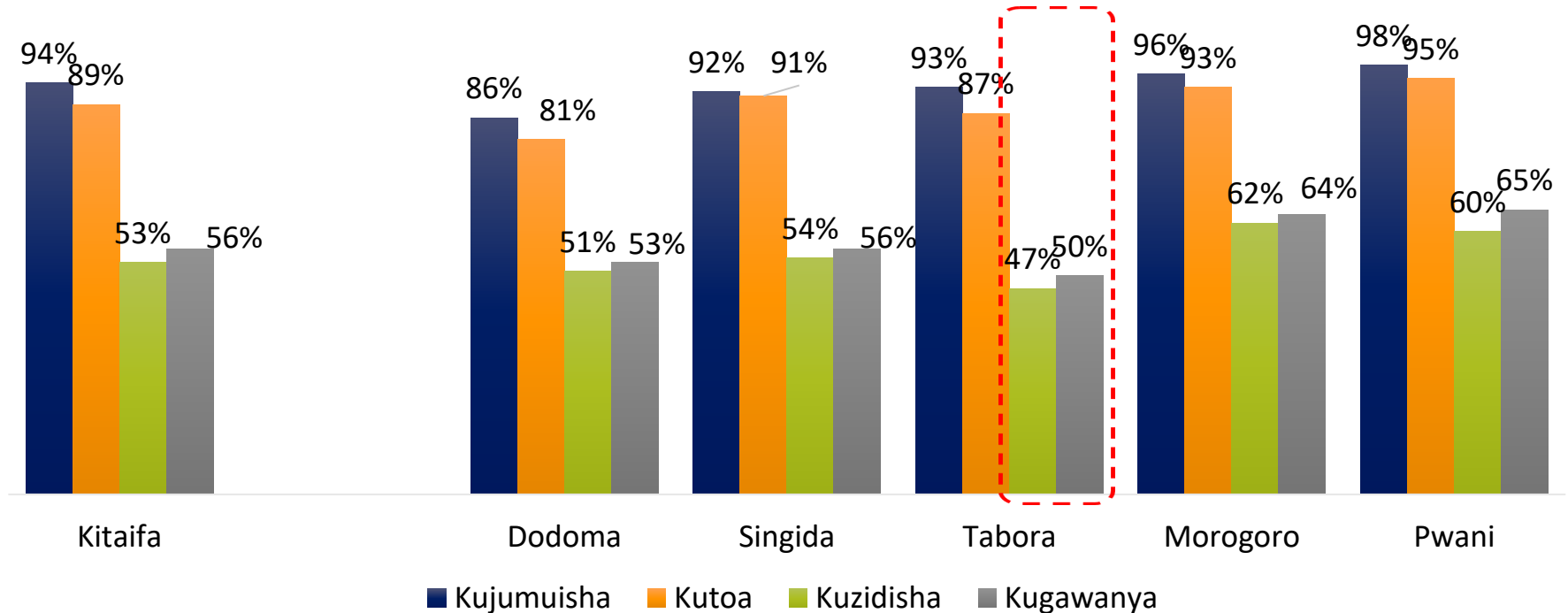
Unapenda chakula gani? Andika Jibu:

Wakazi wengi wa kanda ya kati wanaweza hesabu za kujumlisha na kutoa, huku karibia nusu ya wakazi wa Tabora hawajui hesabu za kuzidisha na kugawanya

18

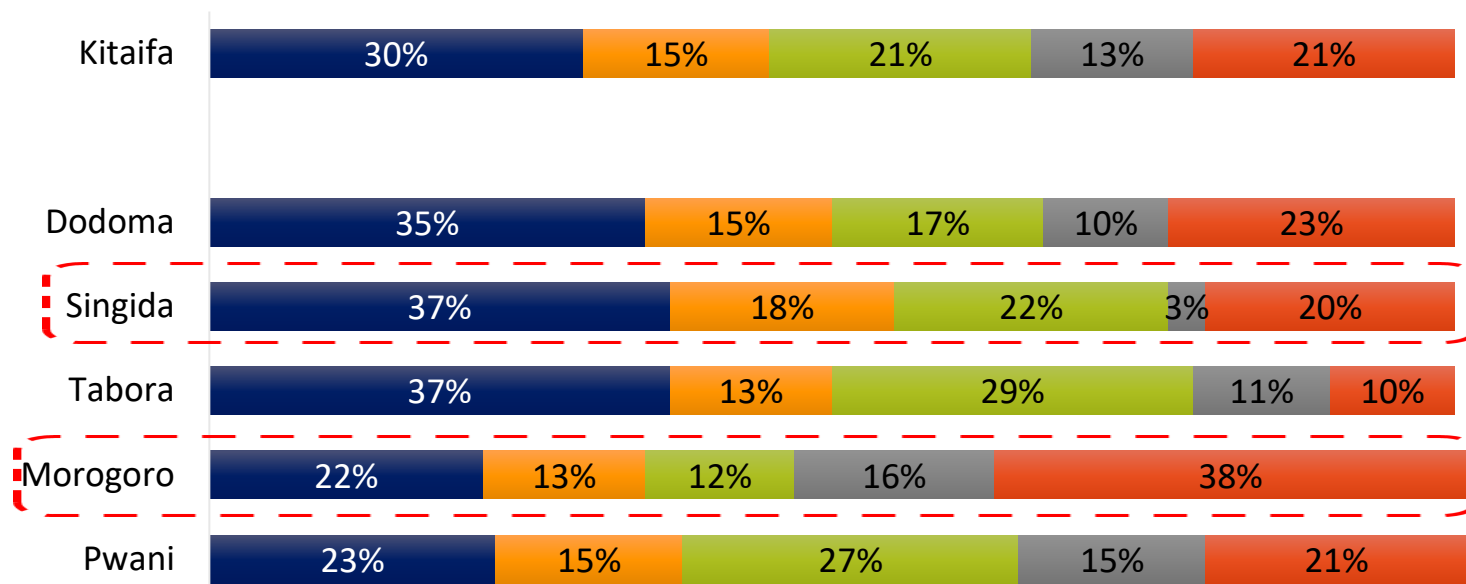
Kiwango cha kujua kufanya hesabu

Swali la hesabu 2: Kuna mtu ana elfu 50,000 ambayo anaitumia kununua chakula cha shilingi 13,000 na nguo za 8,000. Je atabaki na kiasi gani?

Zaidi ya nusu ya wakazi wa Singida wanamiliki ardhi wanayoishi, huku karibia watu wa 4 kati ya 10 ya wakazi wa Morogoro hawamiliki wala kukodisha ardhi

Umiliki wa ardhi wanayoishi

■ Anamiliki Ardhi

■ Wanamiliki ardhi kwa pamoja

■ Mwanafamilia anamiliki ardhi

■ Wanakodisha ardhi

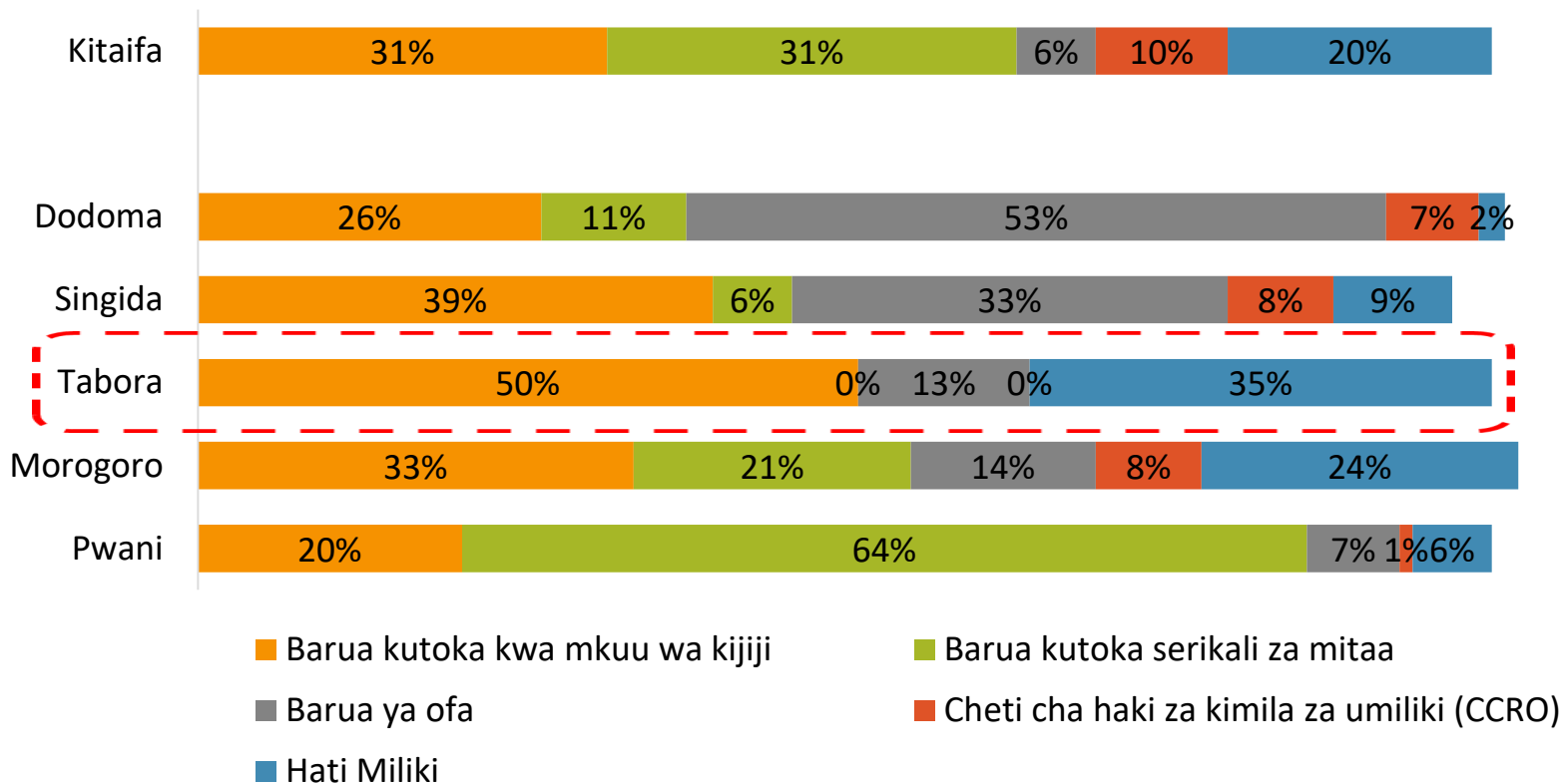
■ Hawamiliki wala kukodisha ardhi

Theluthi ya wakazi wa Tabora wanamiliki ardhi kupitia hati miliki

20

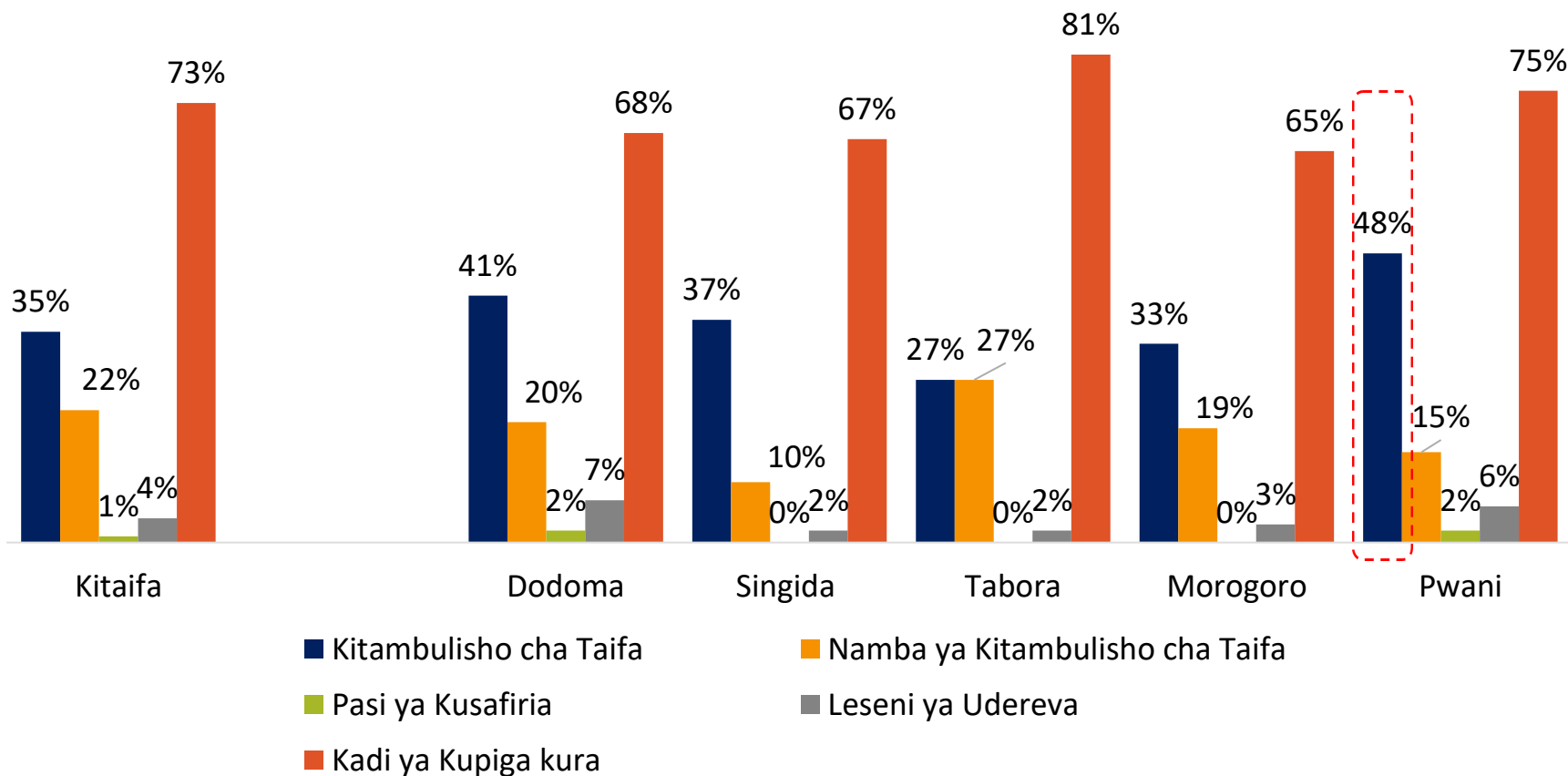
Uthibitisho wa umiliki Msingi: wale tu wanaomiliki ardhi

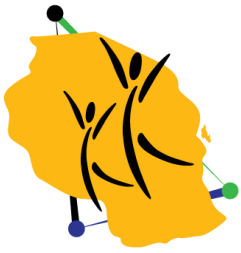

Wakazi wengi wa kanda ya kati wana kitambulisho cha mpiga kura kama aina ya utambulisho na ni mkoa wa Pwani unaongoza kuwa na kitambulisho cha Taifa

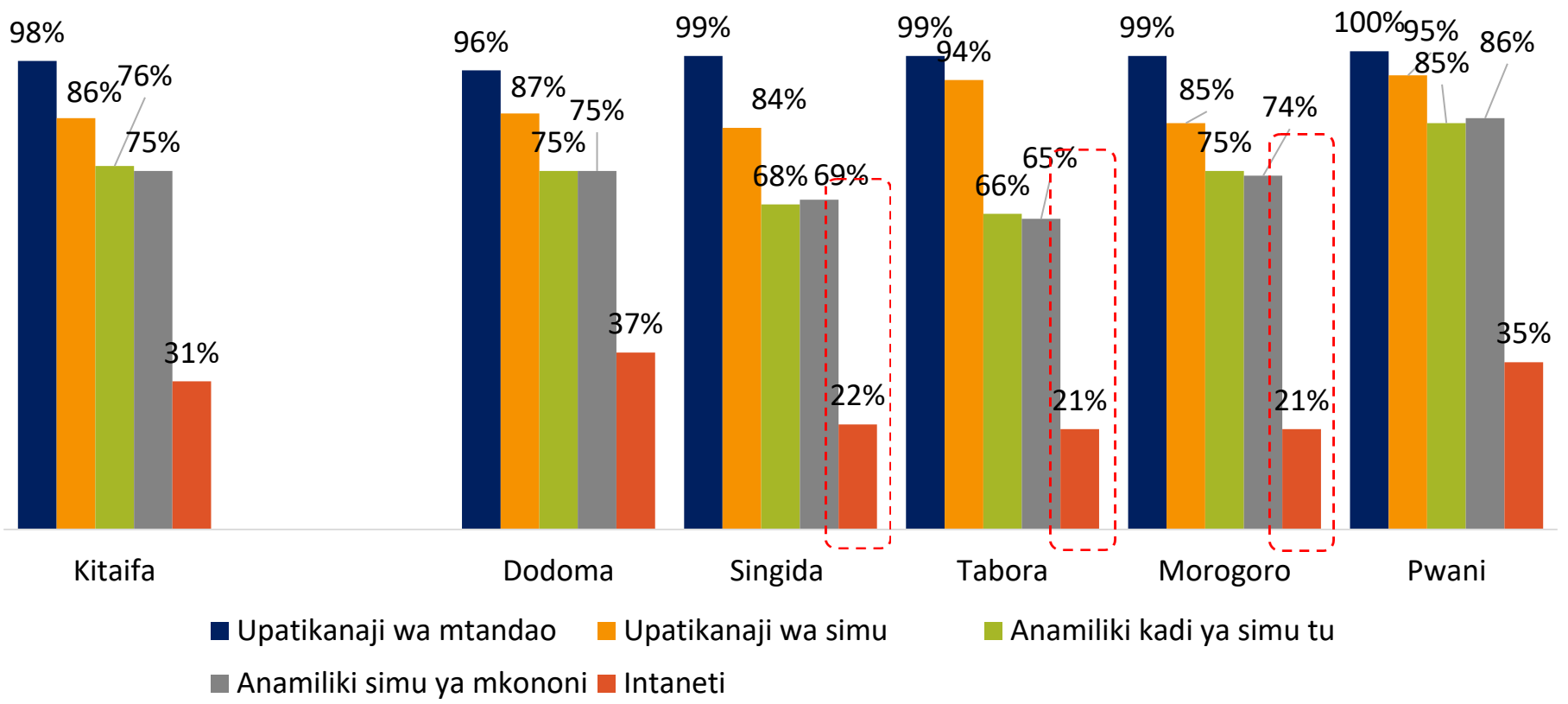
Aina ya utambulisho

Wakazi wa kanda ya kati wameunganishwa kwenye mifumo mbalimbali ya mawasiliano, ila upatikanaji wa intaneti niwashida kwa mikoa ya Singida, Tabora na Morogoro

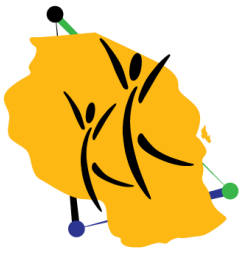
Mfumo wa mawasiliano

Matumizi Mbali Mbali ya Fedha

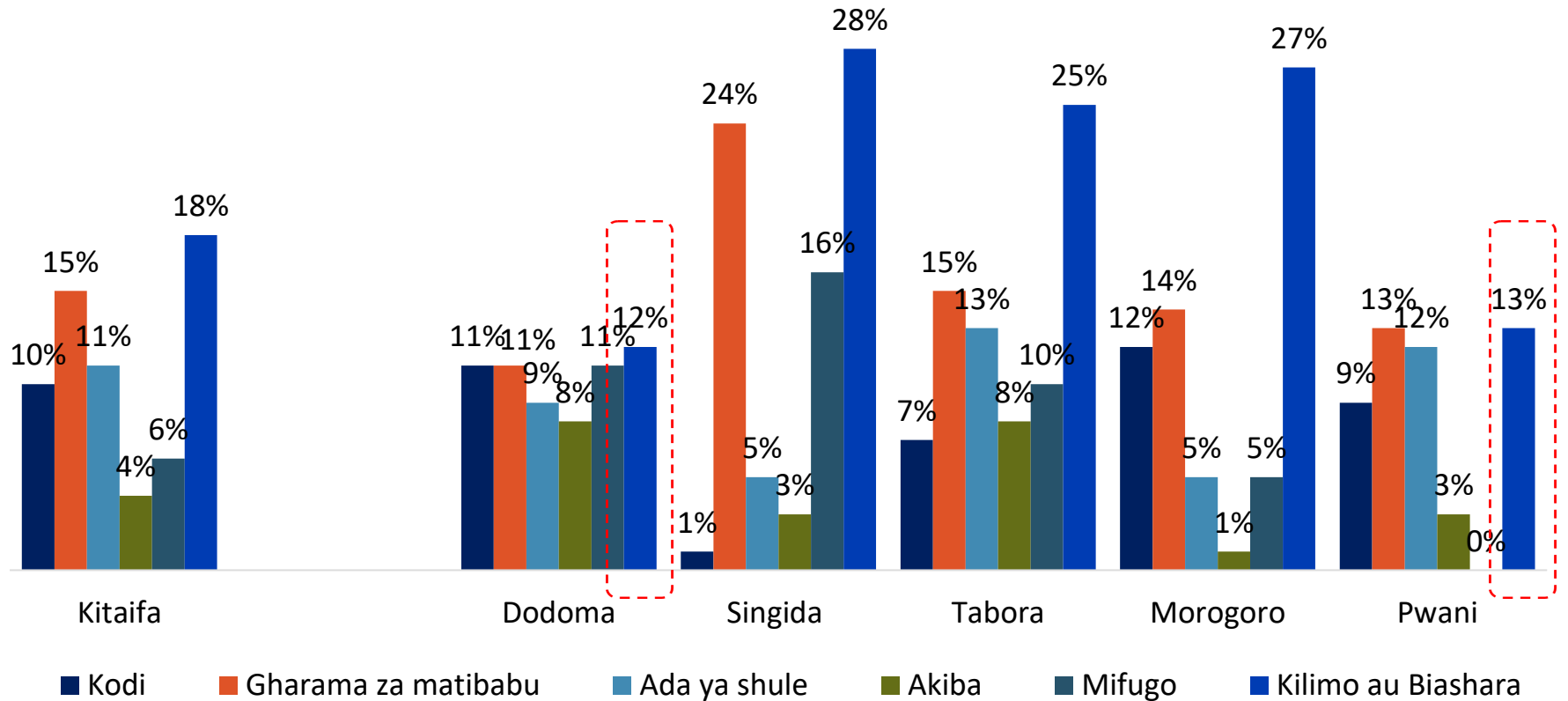
Ni kwa njia gani wananchi wanasimamia pesa zao?

Vyanzo, Gharama, Vipaumbele
na Njia za Kujikimu

Katika mikoa ya kanda ya kati gharama kuu ni za kilimo na biashara huku kwa mikoa ya Dodoma na Pwani ina gharama ndogo zaidi

Gharama za juu kwa mikoa yote ya kanda ya kati (ukitoa chakula na mavazi)

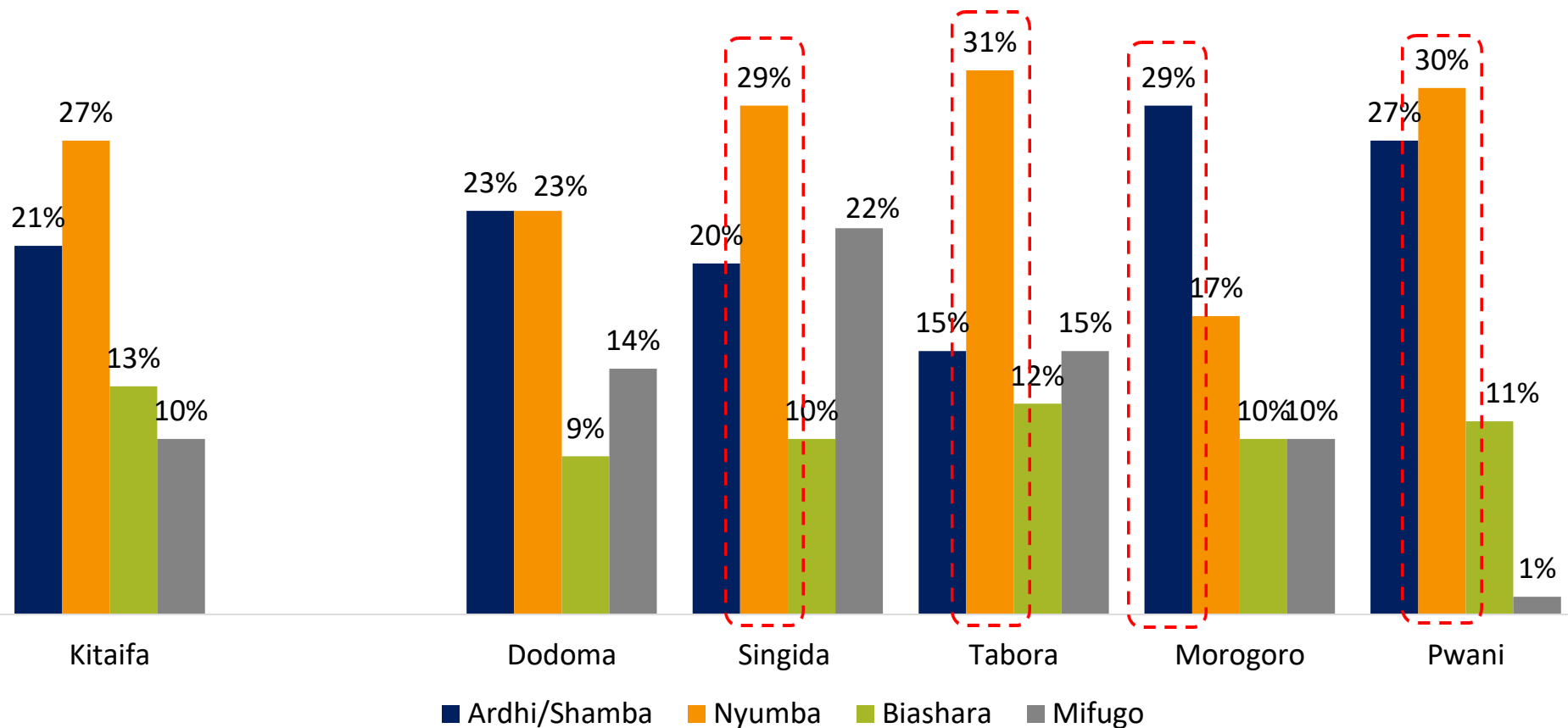

Wakazi wengi wa mikoa ya Singida, Tabora na Pwani wanatamani kumiliki nyumba huku karibia watu wa 3 kati 10 ya wakazi wa Morogoro wanatamani kumiliki Ardhi/Shamba

25

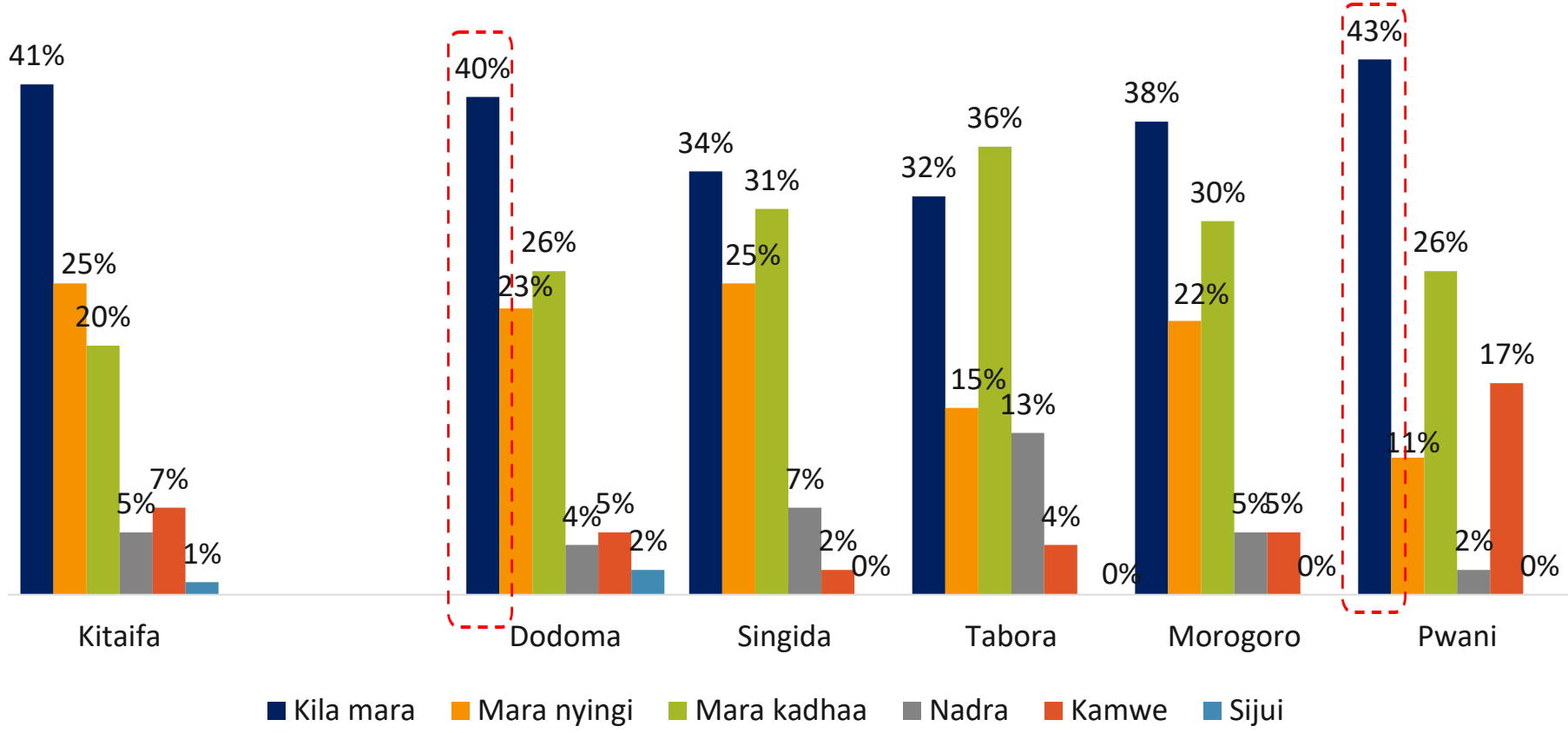
Matamaniao ya umiliki wa mali kwa siku zijazo

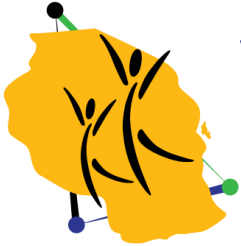

Karibia nusu ya wakazi wa Dodoma na Pwani wanahangaika kulipia matumizi ya kila siku, kila mara

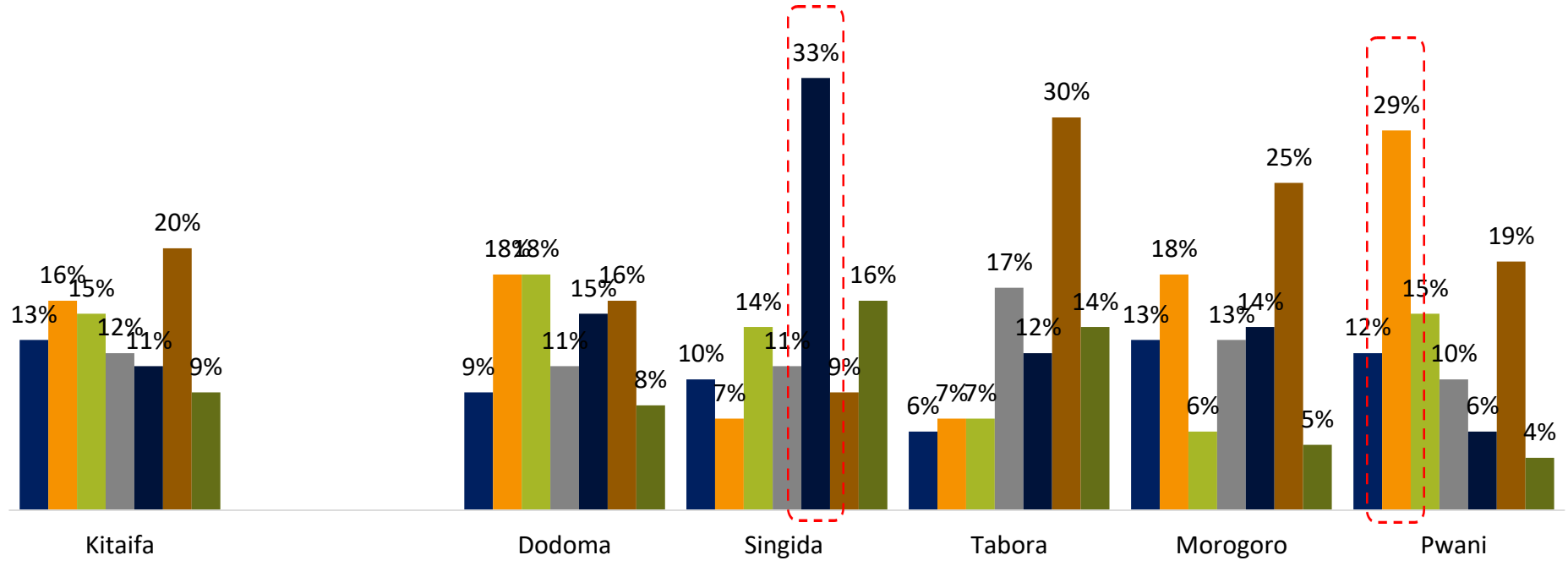
Asilimia ya watu wazima ambao huhangaika na matumizi ya kawaida/kila siku

Wakazi wa 3 kati ya 10 wa mkoa wa Singida wanafanya kazi za kawaida kama njia ya kumudu maisha huku wakazi wa Pwani hukopa pesa ili kujikimu

Unapoona unakaribia kuishiwa na pesa, unahakikishaje unamudu maisha hadi pale utakapopata pesa tena?

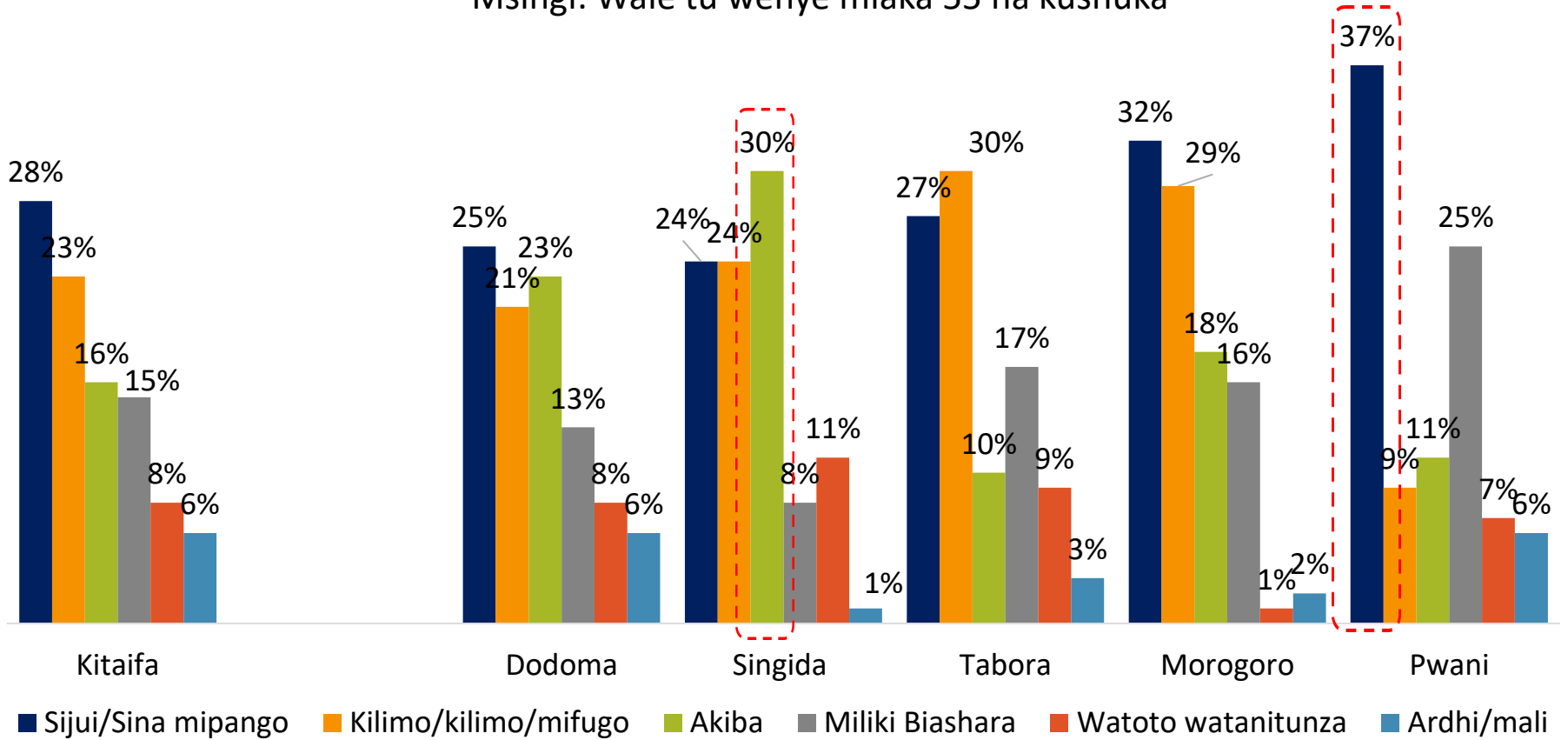

- Unatumia akiba
- Unakopa pesa
- Unaomba msaada kutoka kwa familia/marafiki
- Unapunguza/unabana matumizi
- Unafanya kazi za kawaida / kazi zisizo za kawaida
- Unafanya kazi kwa bidii zaidi
- Unauza mali (k.m., mazao, mifugo, vito, vifaa vya nyumbani)

Wakazi zaidi ya wa 3 kati ya 10 mkoani Pwani hawajui nini cha kufanya baada ya kustaafu huku wakazi wa Singida wakitegemea akiba

Je, watazania wenye miaka 55 na kushuka wanajipangaje na kustaafu?
Msingi: Wale tu wenye miaka 55 na kushuka

Huduma jumuishi za kifedha

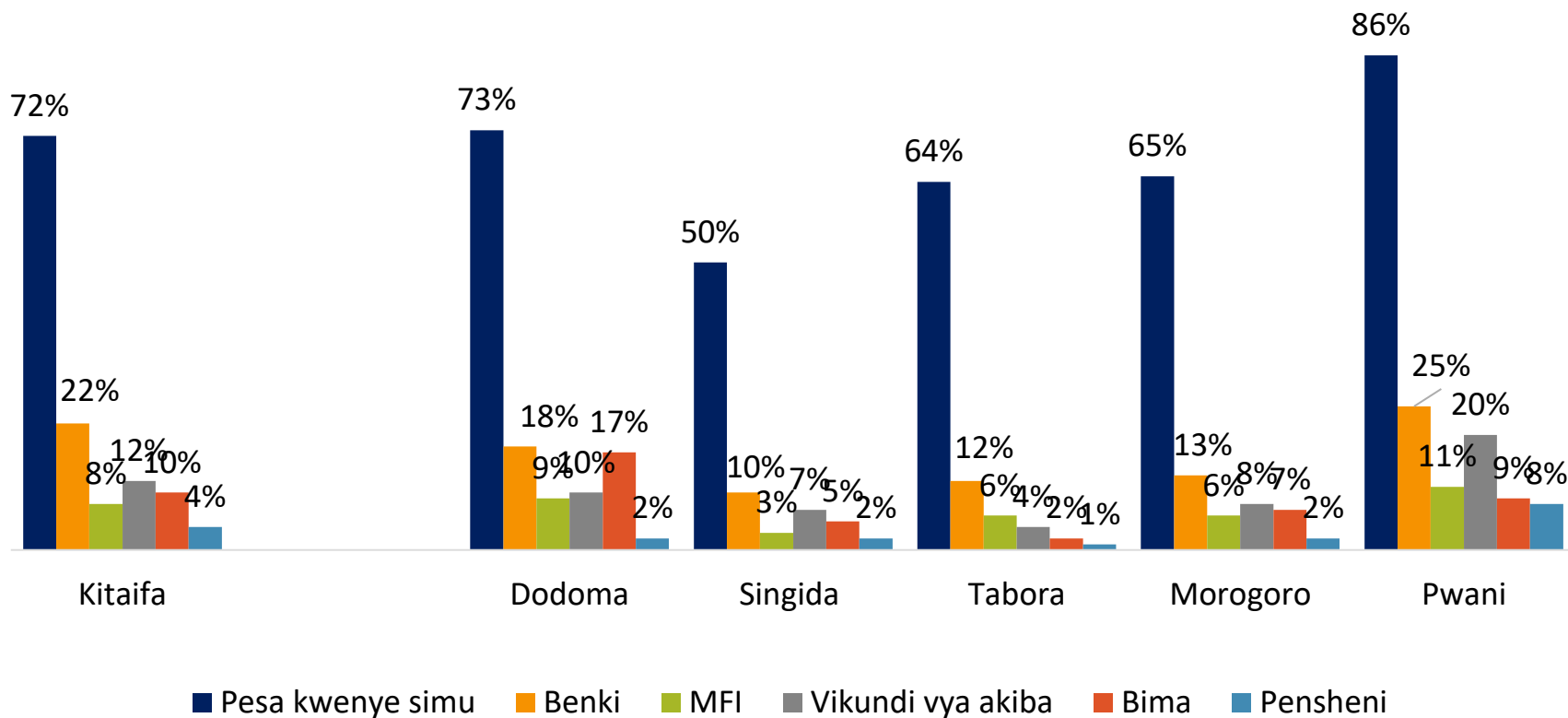
Hali ya upatikanaji na utumiaji wa huduma za kifedha?

Matumizi ya huduma za
kifedha

Makampuni ya simu za mkononi yamesaidia kupanua matumizi ya huduma za fedha kwenye mikoja ya kanda ya kati

Matumizi ya huduma rasmi za fedha

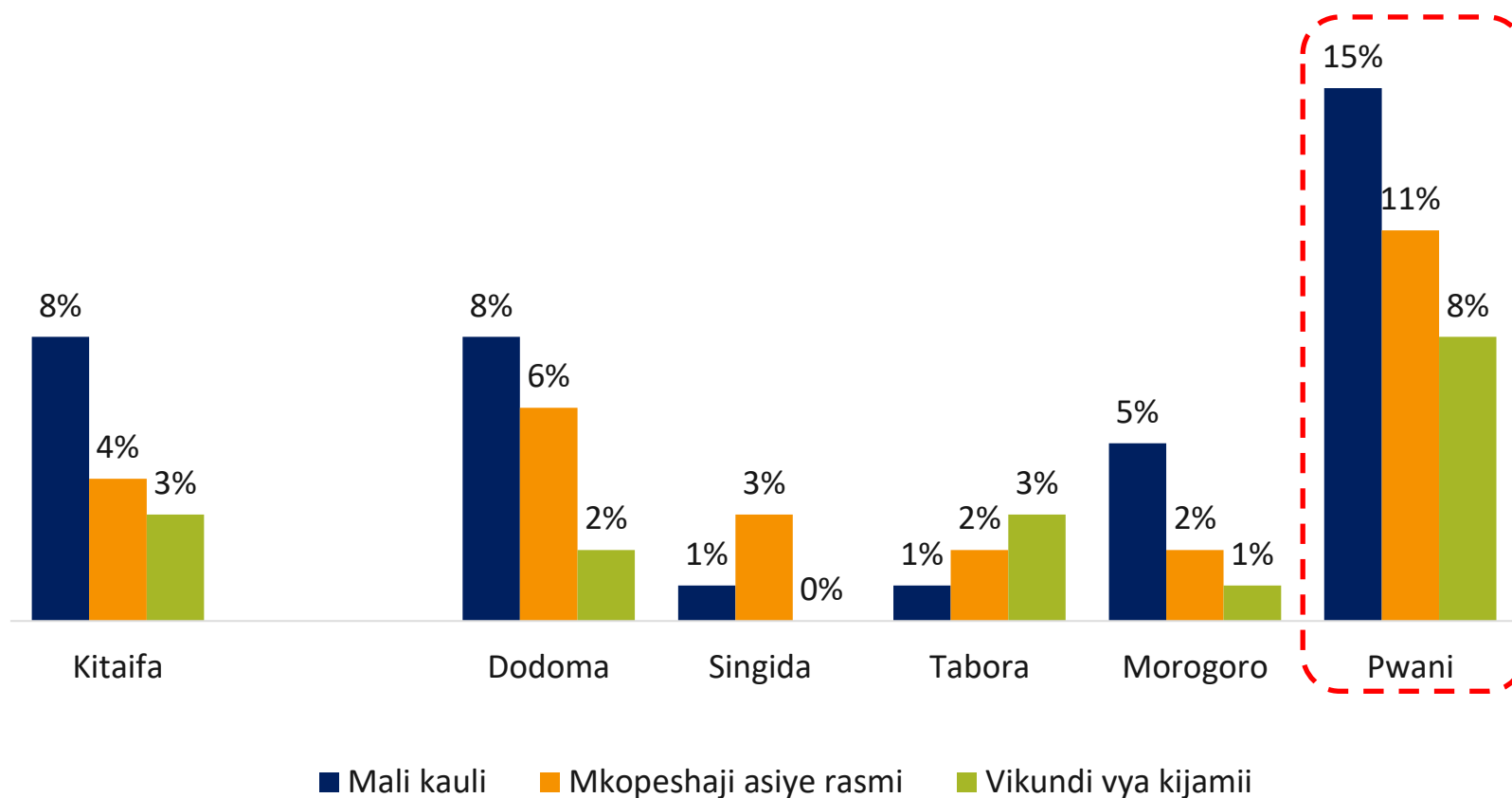

Wakazi wa mkoa wa Pwani, wanaongoza kwa matumizi ya huduma zisizo rasmi za fedha

31

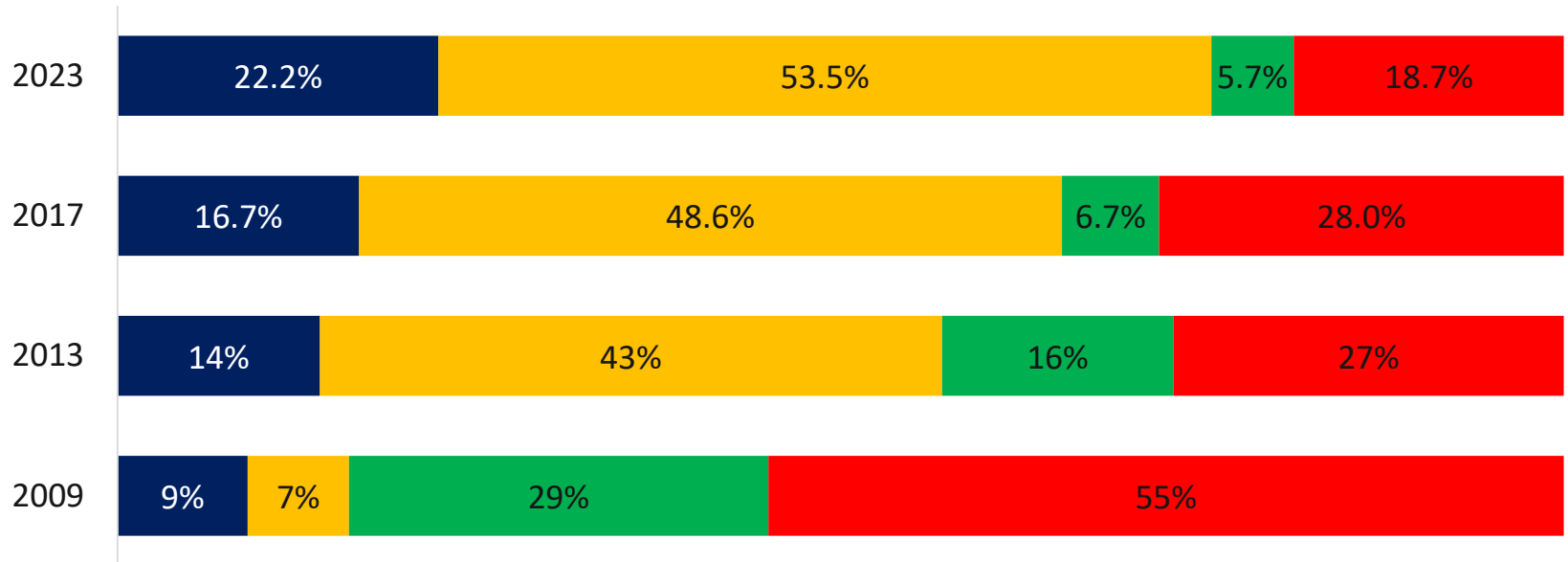
Matumizi ya huduma zisizo rasmi za fedha

Picha ya kitaifa – Matumizi ya huduma za kifedha zilizo rasmi yameongezeka kutoka 65% mpaka 76%

32

■ wanazo au wanatumia huduma za kibenki

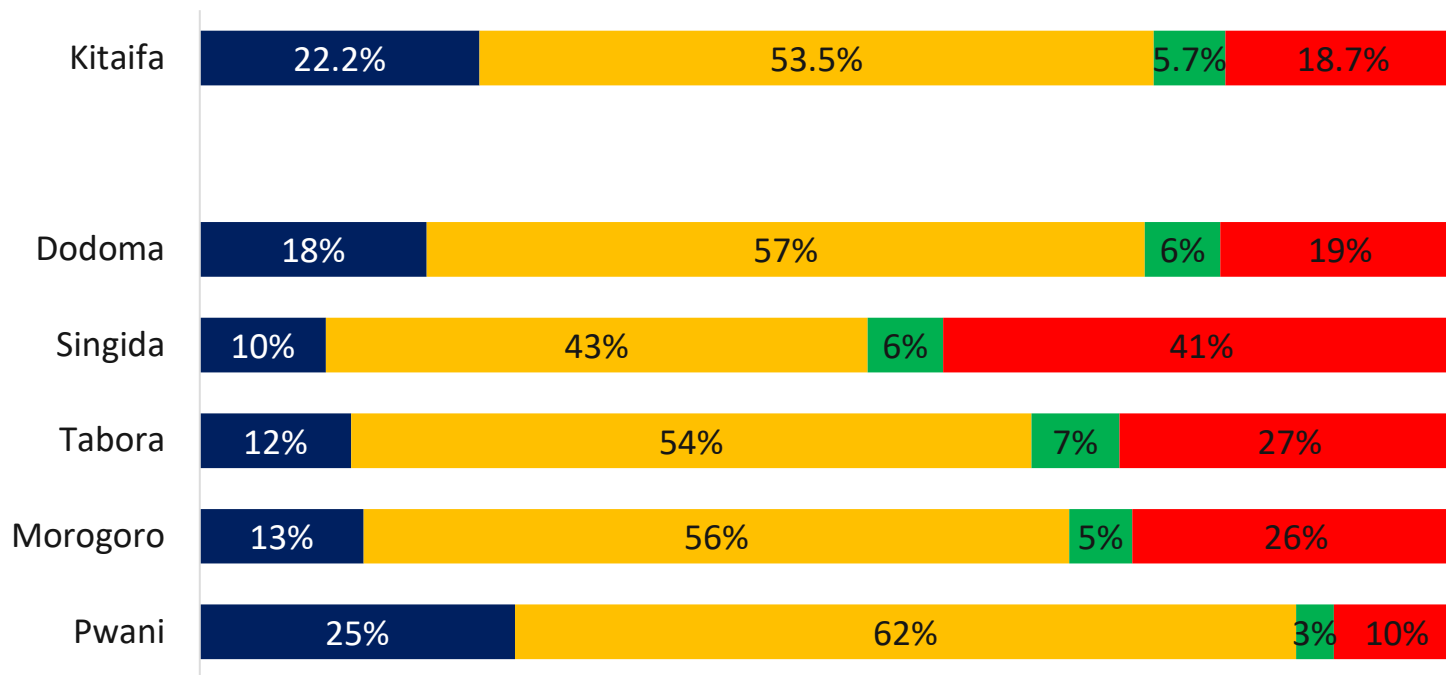
■ hawana au hawatumii huduma za kibenki lakini wanazo au wanatumia huduma nyingine rasmi za kifedha

■ hawana au hawatumii huduma za kibenki lakini wanatumia huduma zisiso rasmi

■ hawatumii huduma za kifedha kabisa

Utumiaji wa huduma jumuishi za kifedha ki-mikoa

33

■ wanazo au wanatumia huduma za kibenki

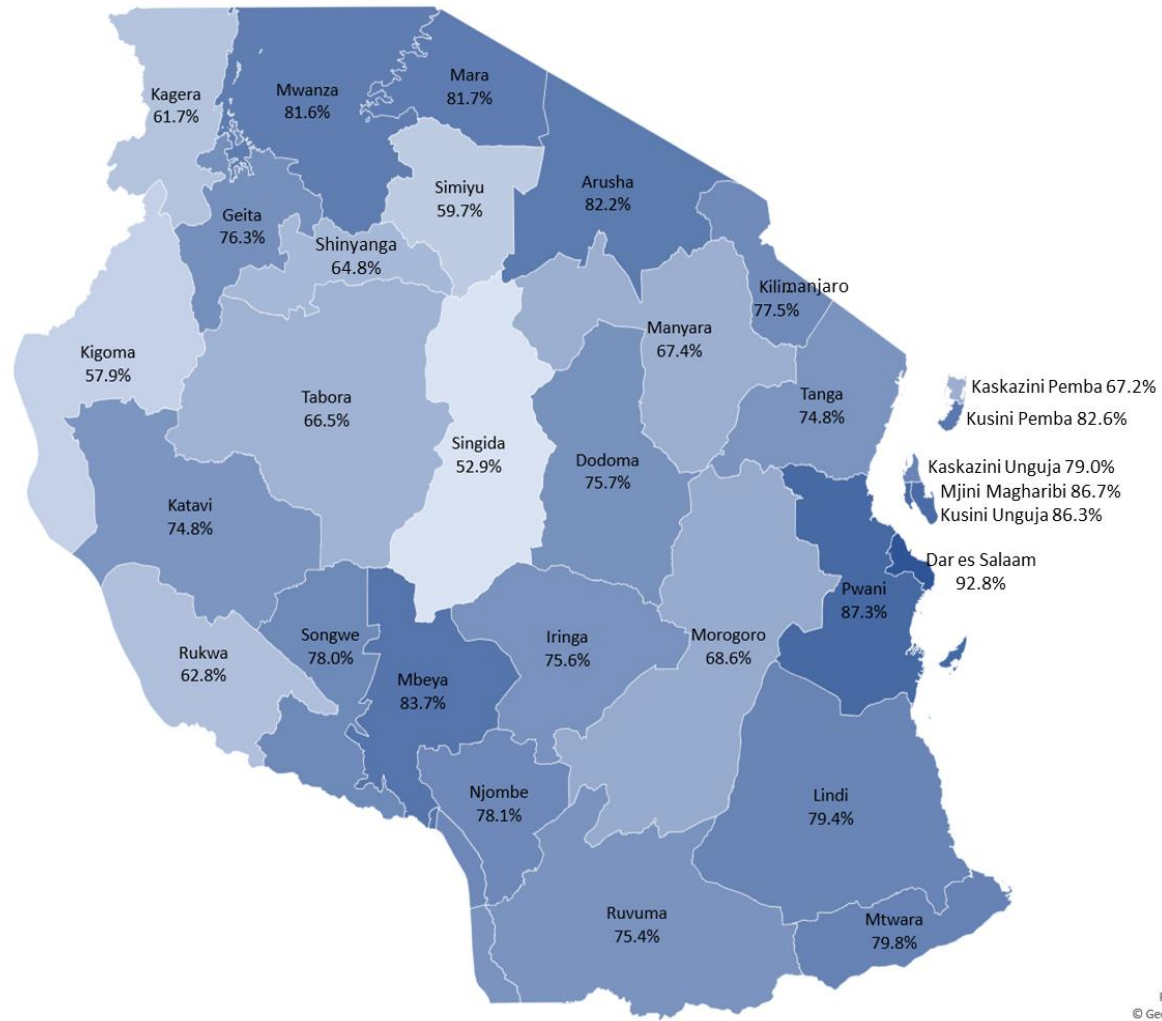
■ hawana au hawatumii huduma za kibenki lakini wanazo au wanatumia huduma nyingine rasmi za kifedha

■ hawana au hawatumii huduma za kibenki lakini wanatumia huduma zisiso rasmi

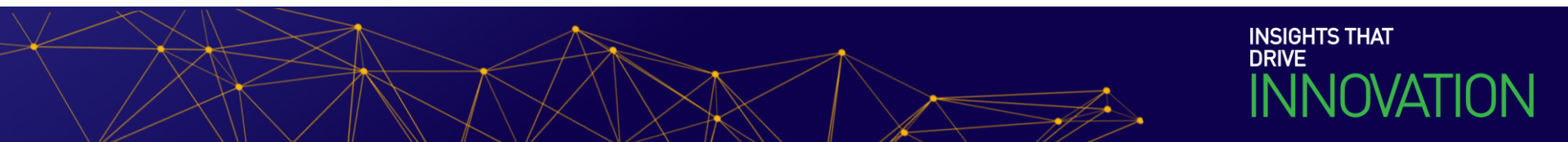
■ hawatumii huduma za kifedha kabisa

Utumiaji wa huduma jumuishi za kifedha ki-mikoa

Pc
© Geot

Matumizi

Je, ni watoa huduma gani wanatumika zaidi?

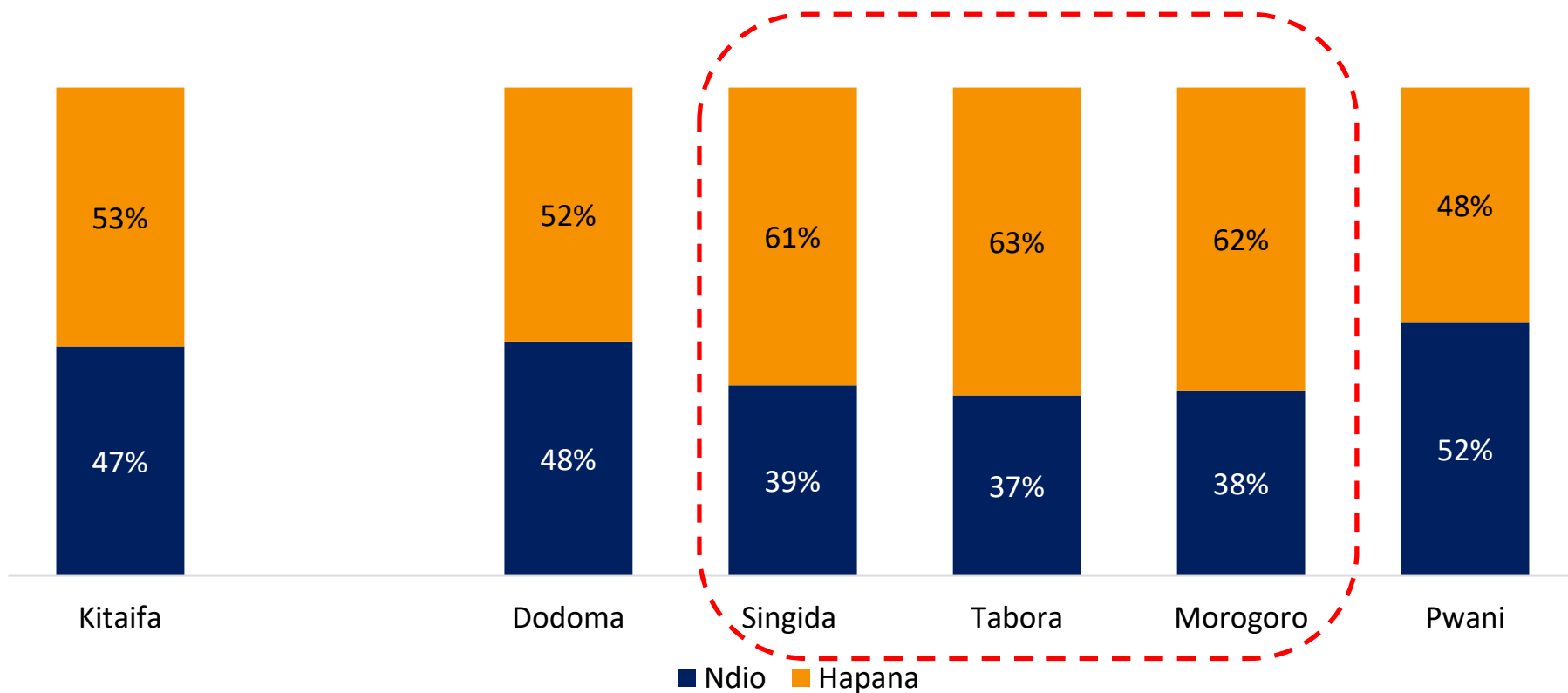
Matumizi, akaunti hai
na Nani ameachwa nyuma

Je, wakazi wa mikoa ya kanda ya kati huweka akiba? 36

Wakazi wa mikoa ya Singida, Tabora na Morogoro zaidi ya watu 6 kati ya 10 hawawezi akiba

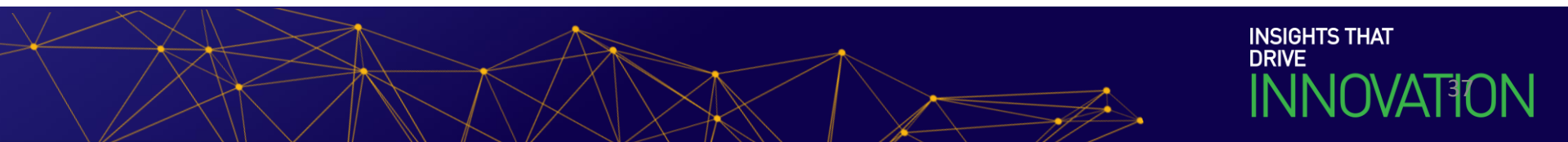
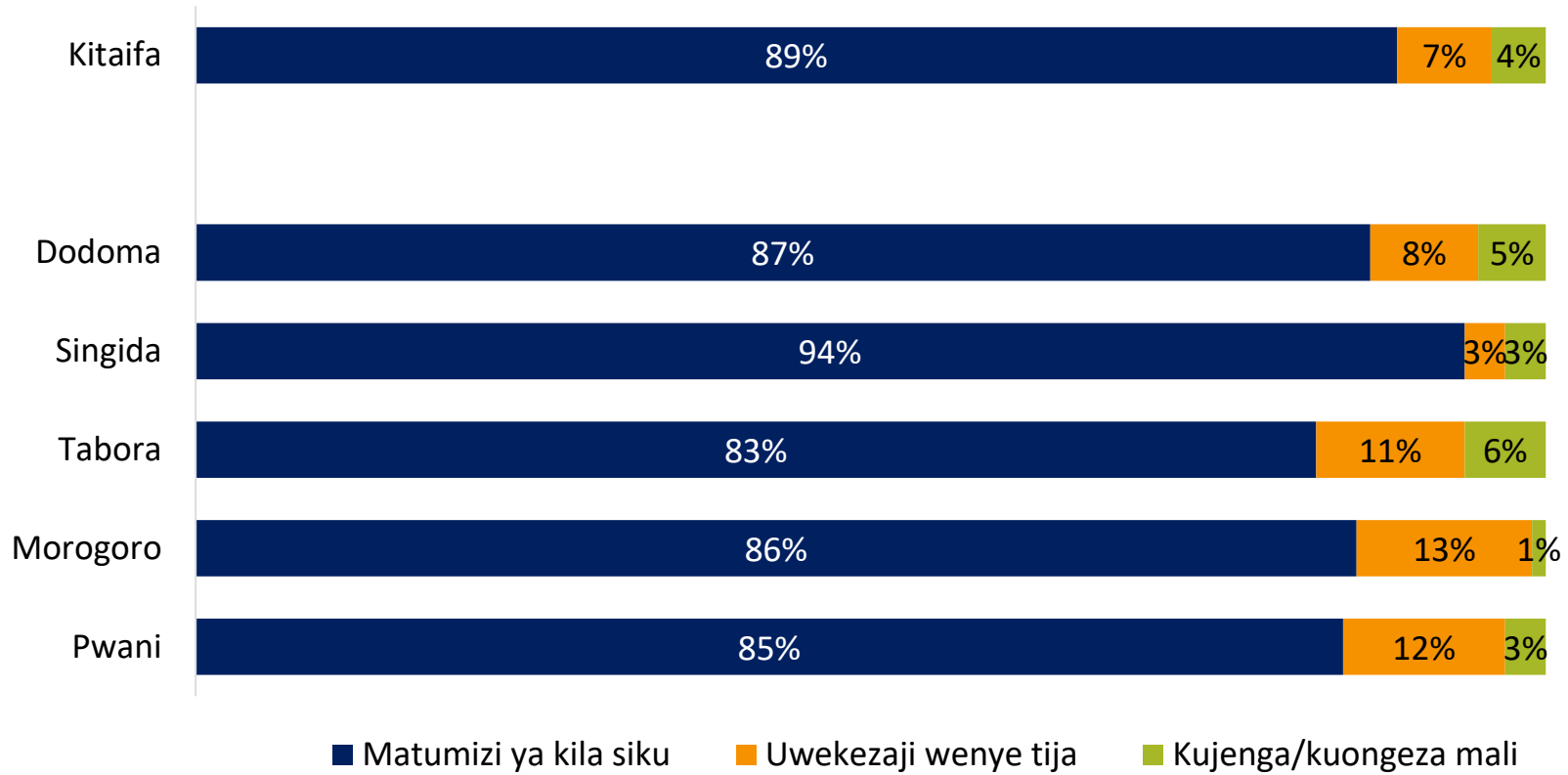
Akiba

Wakazi wengi wa kanda ya kati huweka akiba kwa ajili ya matumizi ya kila siku

Je, huweka akiba kwa ajili ya nini?
Msingi: wale tu wanaoweka akiba?

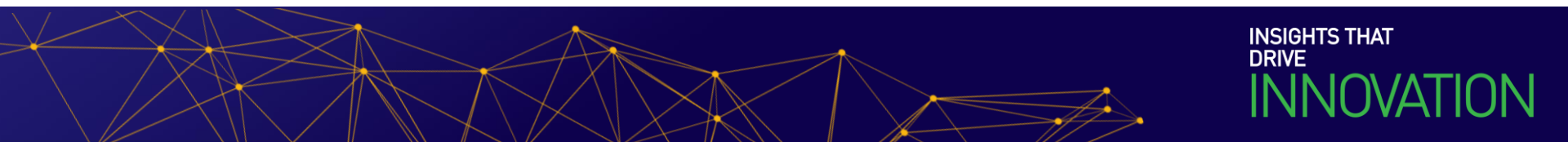
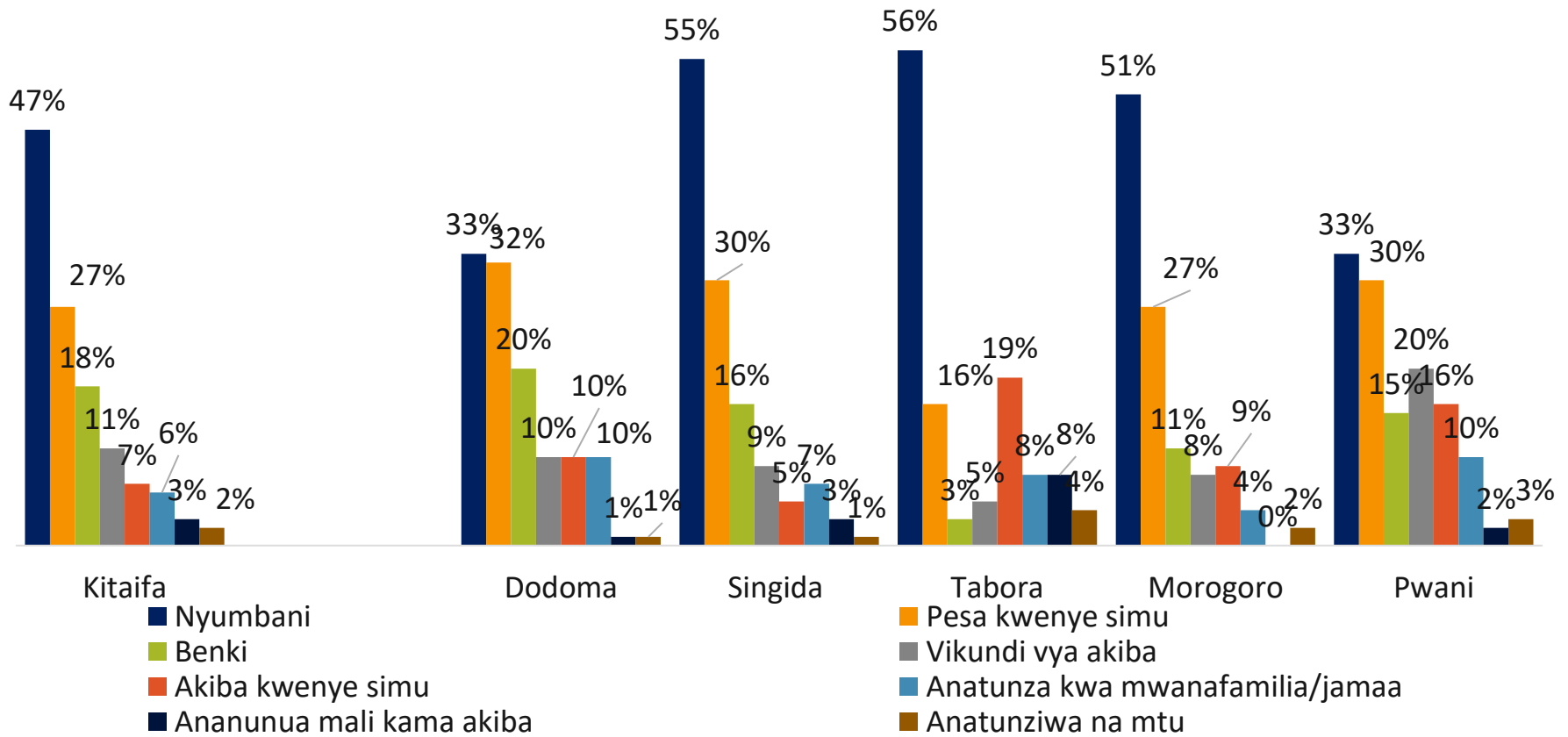

Wakazi wengi wa mikoa ya kanda ya kati huweka akiba yao nyumbani huku wengine wakihifadhi kama pesa kwenye simu zao za mkononi

Je, huweka akiba wapi?
Msingi: wale tu wanaoweka akiba

Upatikanaji haraka; usalama wa pesa, kigezo kikuu cha kuchagua

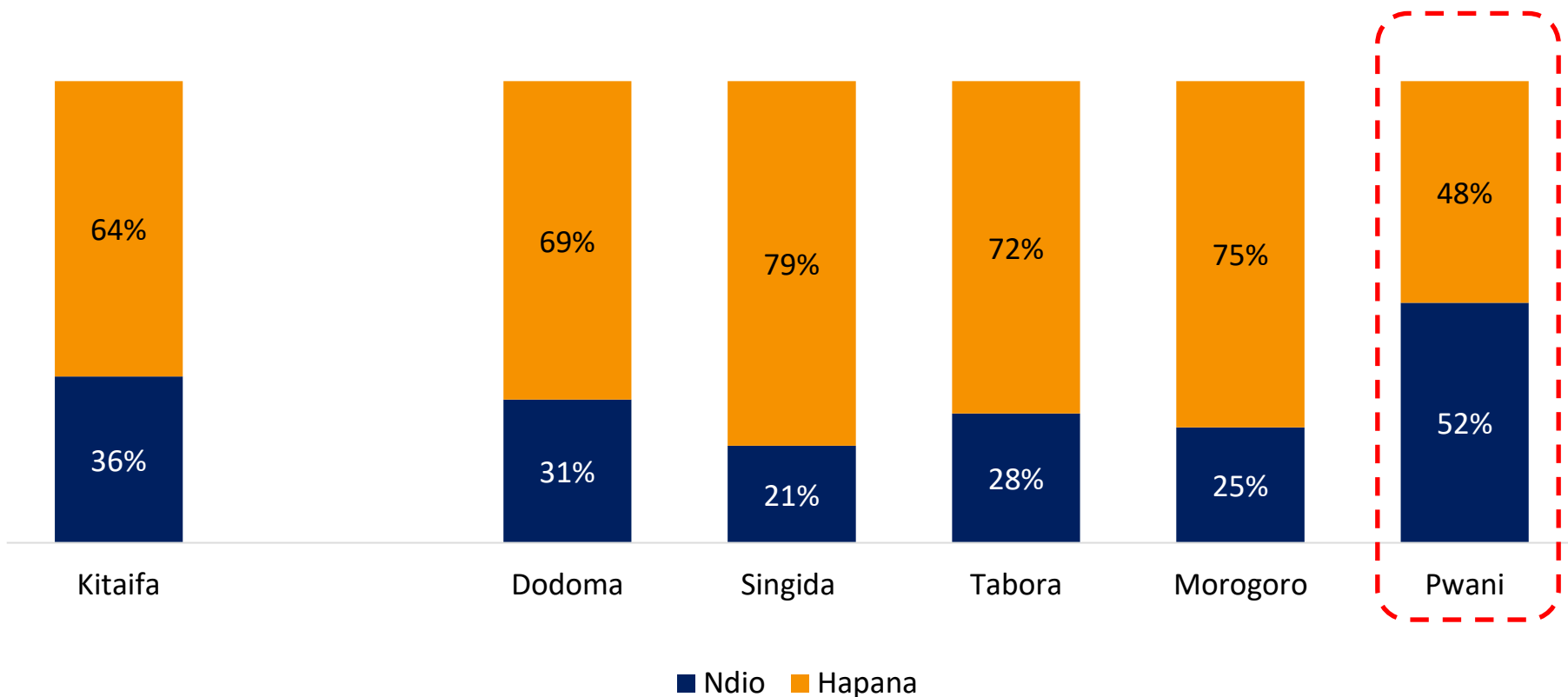

Je, wakazi wa mikoa ya kanda ya kati huchukua mkopo?

Zaidi ya nusu ya wakazi wa Pwani wanachukua mkopo 39

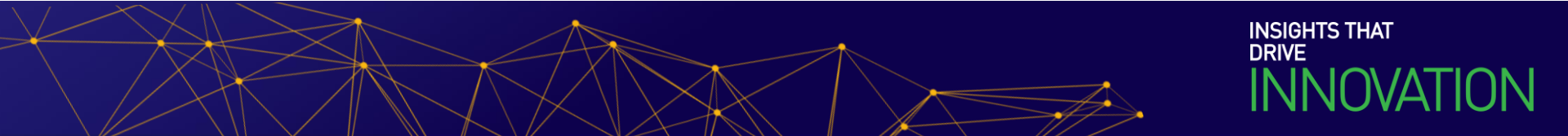
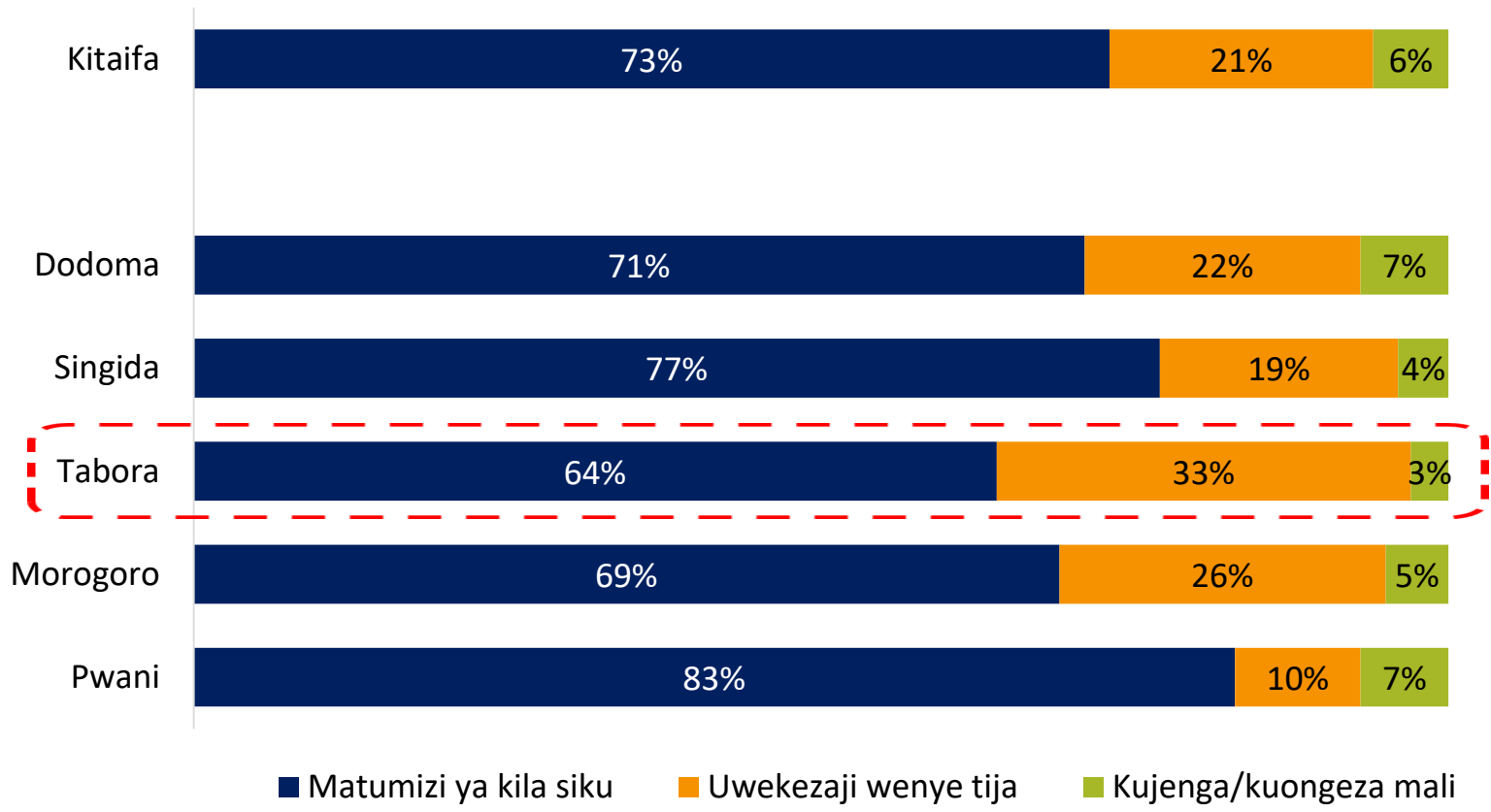
Mkopo

Wakazi wa kanda ya kati hukopa kwa ajili ya kurahisisha gharama za matumizi ya kila siku, huku theluthi ya wakazi wa Tabora hukopa kwaajili ya uwekezaji wenye tija

Je, hukopa kwa ajili ya nini? Msingi: wale tu wanaokopa

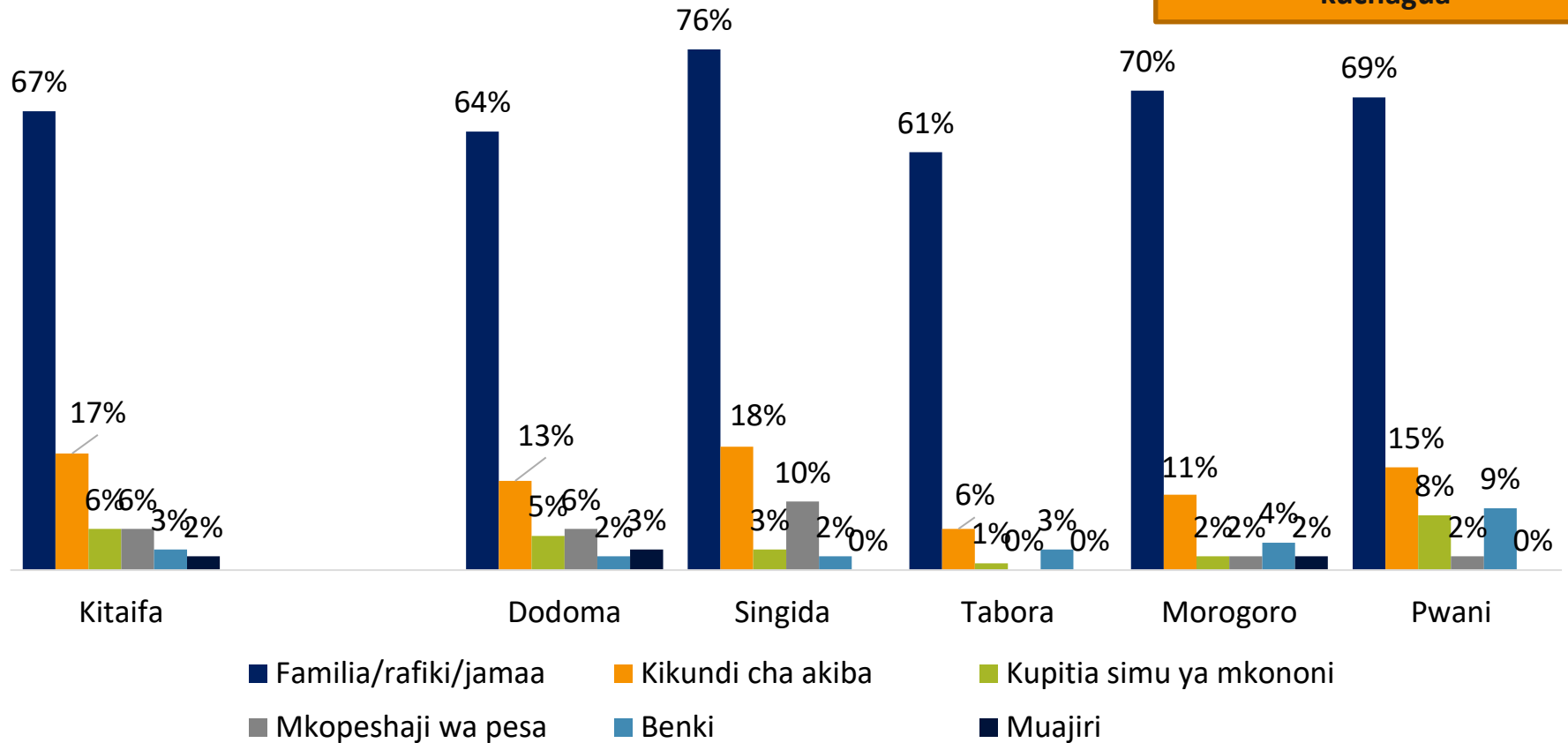

Wakazi wengi wa kanda ya kati hutegemea mikopo kutoka kwa familia na ndugu

Je, hukopa wapi?
Msingi: wale tu wanaokopa

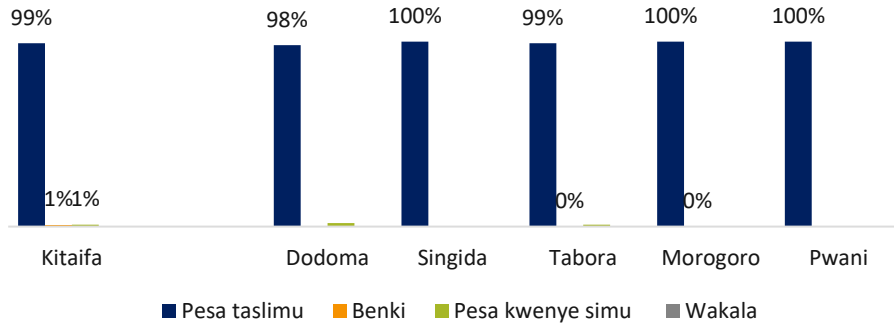
ukaribu; upatikanaji haraka; kuaminika, kigezo kikuu cha kuchagua

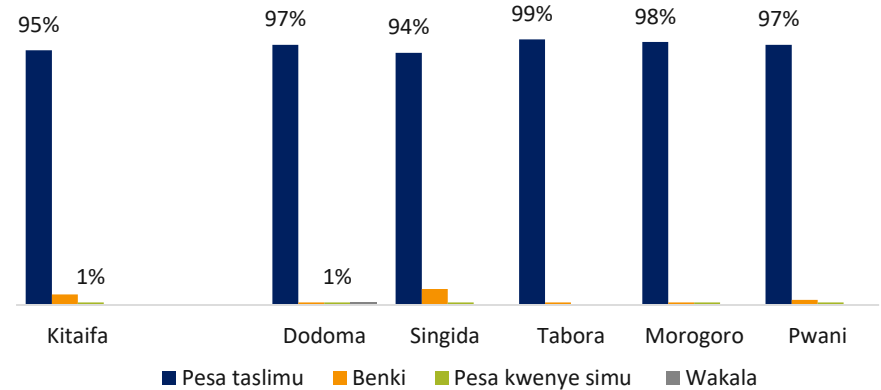

Wakazi wengi wa mikoa ya kanda ya kati hupokea kipato chao kwa pesa taslimu

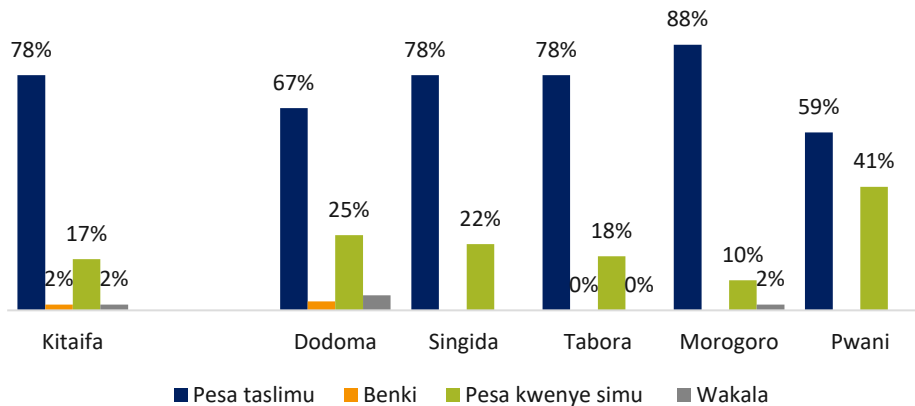
Je, wanapokeaje kipato chao? - Kazi za kawaida/muda

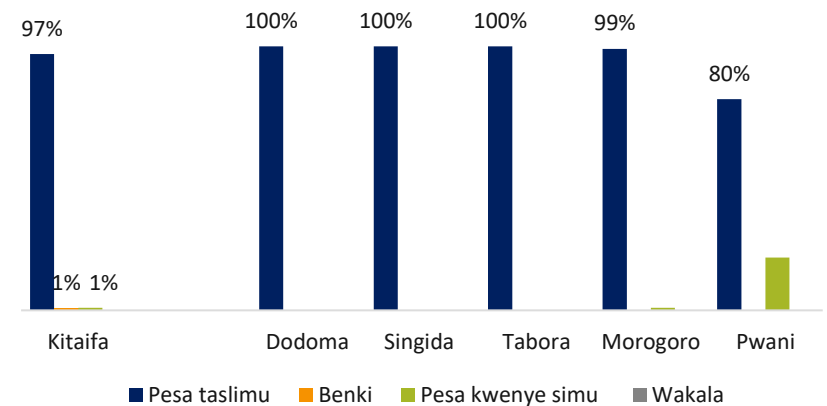
Je, wanapokeaje kipato chao? - Biashara

Je, wanapokeaje kipato chao? - Kutumiwa hela

Je, wanapokeaje kipato chao? - Huduma

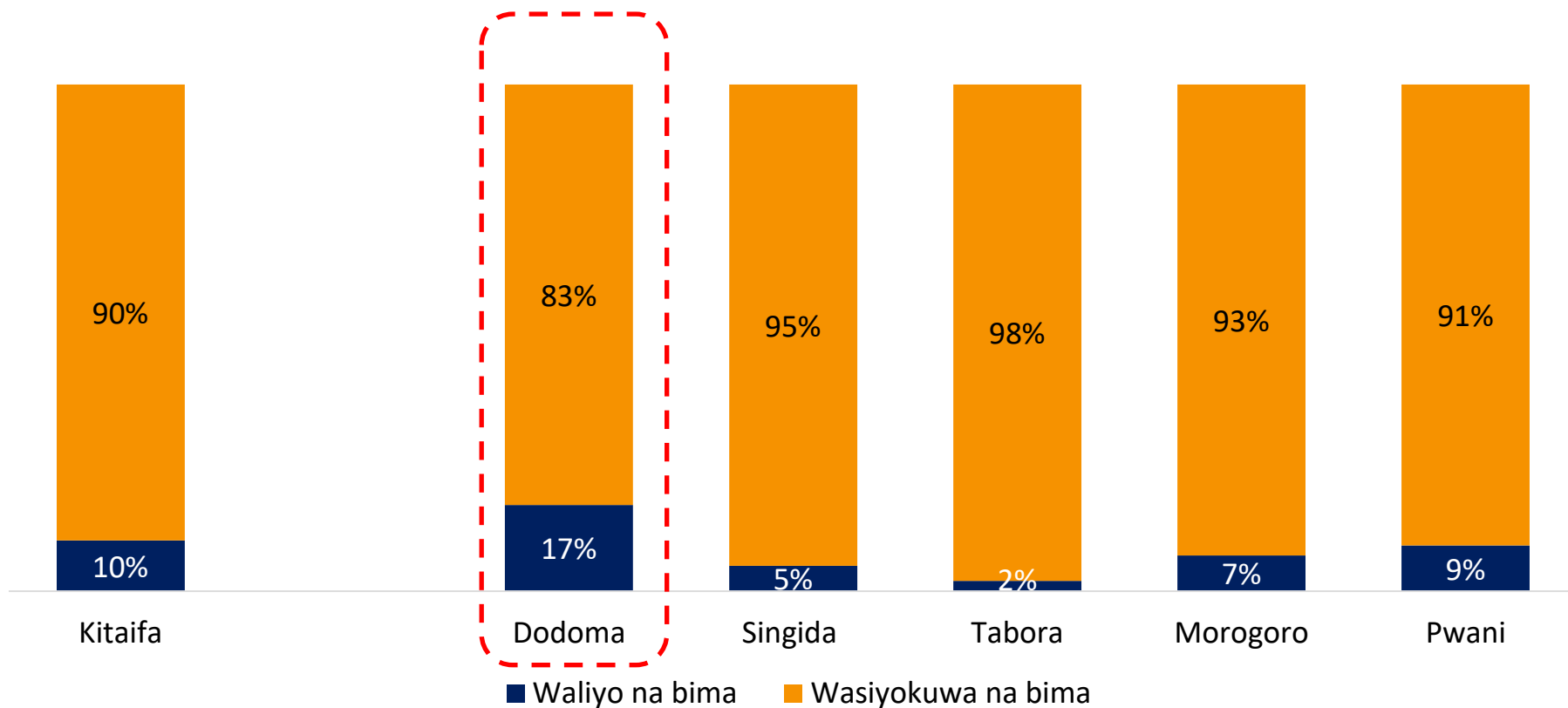

Je, wakazi wa mikoa ya kanda ya kati wanatumia bima?

Wakazi wa mkoa wa Dodoma wanaongoza kwa kuwa na Bima

43

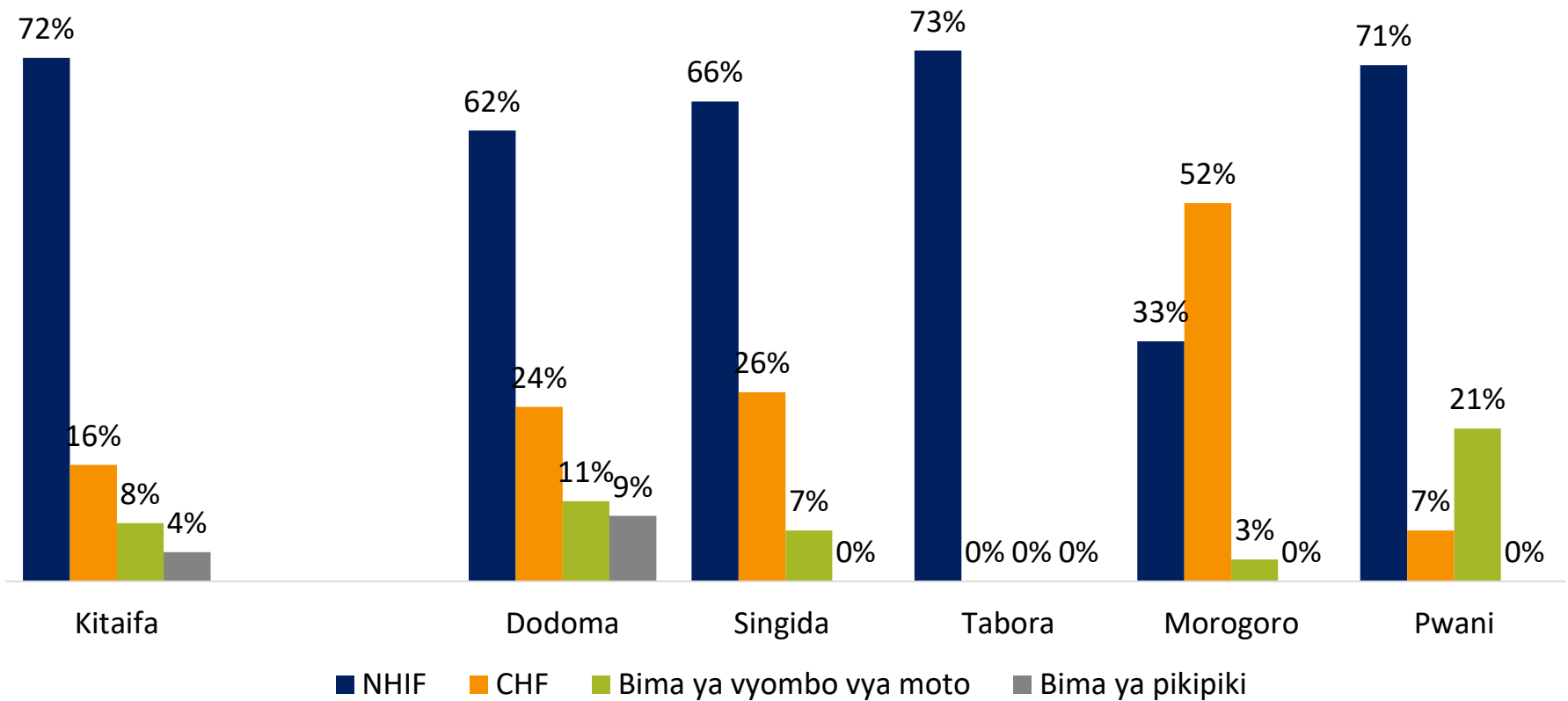
Bima

Wakazi wengi wa mikoa ya kanda ya kati wanatumia bima ya afya kutoka NHIF

Je, wanatumia bidhaa gani za bima? Msingi: wale tu wenye bima

Asanteni Sana!

